Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 306 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Gruodžio (Dec.) 30, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII.

KRISLAI

Čikaga, Vadinasi, Stovi Gerai.
Bostone Bagočius Gavo Saktį.
59 Milijonų Dolerių Subvė.
Kokis Geriausias Receptas?
Rašo R. Mizara.

Jei norit, pasiskaitykite:

"... **komunistai ne tik, kad nebuvo 'išvalyti' iš kai kurių organizacijų, kur jie sudaro menkas mažumas, bet savo įtaką dar sustiprino, ir į valdybas išrinko didesnį skaičių aiškių komunistų arba savo pritarėjų, negu turėjo pirmiau.**"

Štai verkšlena "Naujienos" (gruodžio 26 d.). Jos priverstos pripažinti, kad Čikagos lietuvių organizacijose komunistai "savo įtaką dar sustiprino"!

Tai ko tuomet verti tie bliovimai, kuriuos "Naujienos" per ilgą laiką kartojo, šaukdamos Čikagos lietuvius boikotuoti komunistus?! Jie buvo neverti tuščio kiaušinio lukšto. Jie parodė, kad šaukimais apie boikotus ir kitus galus socijalistai su fašistais ir klerikalais patys sau duobę kasa, o ne komunistams arba šiaip pažangiems žmonėms!

O dabar, jei norite, pasiskaitykite sekamą apie Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos valdybos rinkimus 1941 metams:

"**Tik įsivaizduokite, F. J. Bagočius (kliubo) direktorių tarybój turėjo antrą vietą, o dabar likosi išspirtas laukan; net negalėjo atsilaikyti prieš jauną vaikutį Naujoką...**"

Štai rašo "Laisvės" korespondentas So. Bostone, Jaunutis. Ir jis klausia:

"**Kažin, ar dabar pasimokins F. J. Bagočius su Michelsonu iš taip jiem netikėto smūgio?**"

Apie Brooklyno draugijas ir organizacijas tiek galima pasakyti: išskiriant SLA 38-tą kuopą, **visose draugijose pažangieji savo pozicijas pilniausiai atlaikė.** Jie turi jose įtakos, jie gražiai tarnauja visiems nariams, todėl nariai juos paliko tarnauti dar vieneriems metams.

SLA 38-toj kuopoj socijalistai ir fašistai sudarė bendrą frontą ir šiaip taip pavyko jiems išėsti iš sekretorės Stefaniją Sasną; į jos vietą išrinko, sakoma, susispendavusį žmogų, kuris to darbo niekad savo gyvenime neatliks taip gerai, kaip atliko išmestoji. Už metų laiko, aišku, nariai duos jam saktį.

Prieš tūlą laiką Akrone, Ohio, įvyko prakalbos, kurias ruošė tautininkai, fašistai ir klerikalai. Visi kalbėtojai šlykščiai purvino naująją Lietuvą. Paskui buvo rinktos aukos ir jų surinko... septyniūs dolerius.

Gražiai akroniečiai atsakė Karpiams, Česnuliams, Stilsonams ir kitiems: "**Atvykote meluoti, — meluokit, bet pinigų už tai negausit!**"

Po 6-tąja Avenue, New Yorke, atidaryta nauja subvė. Ji yra gražesnė už pirmiau atidarytąsias subves. Bet pagalvokite: **už biskelį daugiau, kaip 2 angliškos mylios ilgumo, ši subvė miestui kaštavo net $59,000,000!**

Visvien geriau, negu niekas. New Yorko miesto transportacijos klausimas dar vis neišrištas, — spūstis, kimšatė traukiniuose ir autobusuose neišpasakytai tiršta.

Niekad Amerikos istorijoje žmonės nėra kalbėję tiek daug apie tarptautinius reikalus, kaip šiais laikais. O tai vis daugiausiai dėl to, kad Amerikos žmonėms grumoja didelis pavojus būti įveltais į imperialistinį Europos karą.

Yra visokių nuomonių. Daug žmonių siūlo savo receptus, bet geriausias receptas yra tas, kuriame yra aiškiai parašyta: **Amerika neturi eiti į karą; mes turime gyventi taikoj; mes turime palaikyti draugiškiausius ryšius su Chinija ir Sovietų Sąjunga, kad suvaldyti Japonijos imperialistus ir priartinti pasaulyj taiką!**

Sen. Wheeler Šaukia Daryti Teisingą Taiką

Wheeler prieš Milionų Amerikiečių Iššudymą Tam, kad Anglija Laimėtų: Anglija Niekad Nepadėtų Amerikai

Washington. — Demokratas senatorius Wheeler iš naujo reikalavo, kad prez. Roosevelto valdžia darbuotųsi įvykdyt "teisingą taiką" tarp Anglijos, iš vienos pusės, ir Vokietijos-Italijos iš antros.

Sen. Wheeler kaltina prezidentą, kad jis tempia šią šalį į karą už Angliją, bet sako, jog tas karas galėtų pražudyt milionus Amerikos jaunuolių. Tačiau ir tada būtų dar klausimas, ar Anglija laimėtų.

Wheeleris pareiškė, kad Roosevelto kurstymas Anglijos tęsti karą galėtų būt smūgis pačiai Anglų Imperijai:

"**Nėra nei vieno supratingo Amerikos oficieriaus, kuris tikėtų, kad Anglija galėtų perkelt savo armiją į Europos žemyną ir nuvyt vokiečius atgal į Berlyną,**" sako senatorius Wheeler.

Jis kartu kritikavo prezidentą už vienpusiškumą. Kada protestuoja farmeriai ir darbininkai prieš Amerikos traukimą į karą, tai prez. Rooseveltas užtyli jų protestus; bet kai Harvardo Universiteto pirmininkas Conant ir kiti ponai ragina Rooseveltą iš paskutiniųjų remt Anglijos karą, tai prez. Rooseveltas skelbia spaudoje kariškus jų šauksmus. O "**dalis tų karo kurstytojų tikisi daugiau pelnų iš karo,**" kaip pastebėjo senatorius Wheeler.

Lietuvoje Iškilmingai Paminėta Sukaktis nuo Mirties "Tų Keturių"

(Specialė Kablegrama "Laisvei")

Kaunas, gruodžio 28 d.— **Vakar Lietuvos darbo žmonės iškilmingai minėjo 14-kos metų sukaktį nuo nužudymo keturių Lietuvos kovotojų — Karolio Požėlos, Kazio Giedrio, Juozo Greifenbergerio ir Rapolo Čiornio. Įspūdingiausias minėjimas buvo Kaune. Tūkstančiai darbo žmonių su vėliavomis nužygiavo pusantro kilometro atstume nuo Kauno, kur yra Tų Keturių kapas ir ten atatinkamai paminėjo jų sušaudymą. Pasakyta svarbių kalbų.**

ANGLAI PLEŠKINO NAZIŲ UOSTUS PER 1,000 MYLIŲ

Anglai Praneša:

London, gruod. 29. — Anglų orlaiviai begaliniu įnirtimu bombardavo vokiečių prieplaukas ir lėktuvų stovyklas per tūkstantį mylių nuo Norveg. iki Bordeaux, Francijoj. Jie ypač pleškino tokias prieplaukas, iš kurių vokiečiai galėtų mėgint laivais ir valtimis kelt savo armiją į Angliją. Anglų lakūnai, žemai smigdami, taipgi kartotinai atakavo batarejas didžiųjų Vokietijos kanuolių šiauriniame Francijos pajūryje.

Anglų orlaiviai numetė po šimtą bombų kas minutę į kariniai svarbiausius vokiečių punktus. Be kitko jie uždegė ir vieną prekinį vokiečių laivą, 4,000 tonų įtalpos.

Nuo anglų oro bombų užliepsnojo šiauriniai ir vakariniai Francijos pajūriai per šimtus mylių.

VOKIEČIŲ LAKŪNAI VĖL NAIKINO DU ANGLIJOS MIESTU

Anglų Pranešimas:

London, gruod. 29. — Didelis skaičius vokiečių orlaivių per valandą naikino "vieną pietvakarinį Anglijos miestą"; numetę į jį šimtus padegančių ir sprogdinančių bombų.

(Tas miestas gali būt Bristol ar Plymouth, savo United Press.)

Vokiečiai Praneša:

Berlin. — Vokiečių orlaiviai pragaištingai bombardavo Londoną gruod. 27 d. ir sukėlė daug ir didžių sprogimų ir gaisrų, ypač viduryje miesto.

Athenai. — Graikai skelbia, kad jie užėmę svarbią kalnų poziciją ties Teppelini, Albanijoj.

ORAS. — Pirmadienį apsiniaukę, šalčiau.

Lietuva Gavo 500,000 Porų Avalų iš Sovietų Sąjungos Ir 15,000 Tonų Maisto

Sovietai Davė 20 Milionų Litų Paskolų Lietuvos Valstiečiams; Smarkiai Keliama Lietuvos Pramonė ir Apšvieta; Atidaryta 111 Naujų Mokyklų Lietuvoj

Pranešimas "Laisvei"

Kaunas. — Pirm įsikuriant Tarybų valdžiai Lietuvoje, vidutinė darbininko alga buvo 130 iki 140 litų per mėnesį, o dabar 360 iki 390 litų.

Paskutiniais metais Smetonos viešpatavimo Lietuva pagamino 1 milioną ir 400 tūkstančių metrų fabrikinių audimų. Dabar gi tik per tris mėnesius pagaminta 500 tūkstančių metrų audimų, tai per metus išeitų 2 milionai metrų, arba 600 tūkstančių metrų daugiau, negu prie Smetonos.—Metras yra jardas ir 3 coliai su virš trečdaliu.

Naujųjų Verkų popieros fabrikas prie Smetonos visiškai bergždžiai stovėjo per paskutinius 11 metų. Dabar jis visais garais dirba.

Dar 1915 metais "Vilniaus Karuma" mezginių fabriko mašinos buvo į dėžes sudėtos išgabent iš miesto; taip buvo "supakuota" šimtai mašinų. Ir per 25 metus nuo to laiko visos tos mašinos visiškai bergždžiai riogsojo supakuotos. Tik įsikūrus Tarybų valdžiai, šios mašinos tapo išimtos iš dėžių ir paleistos darban.

Pirmiau Vilniuje buvo trys kailių dirbtuvės; dabar jos sujungiamos į vieną didelę.

Visi šiek tiek lavinti darbininkai dabar jau turi nuolatinį darbą Lietuvoje.

Pirm Smetonos pabėgimo, Lietuvoje buvo 70 tūkstančių bedarbių. Dabar 43 tūkstančiai iš to skaičiaus jau dirba reguliarėje gamyboje; kiti gi turi pašalpinius darbus bei tinkamas pragyvenimui pensijas.

SOVIETŲ SĄJUNGA DUODA LIETUVAI DAUGIUS REIKMENŲ

Per paskutinius tris mėnesius Sovietų Sąjungos pramonė davė Tarybų Lietuvai 300 tūkstančių porų čeverykų, 200 tūkstančių porų kaliošų (roberių) ir 15 tūkstančių tonų maisto produktų.

Tarybų valdžia suteikė 20 milionų litų paskolų Lietuvos ūkininkams, panaikino jiems 40 milionų litų valdiškų mokesčių ir bausmių, ir Lietuvos valstiečiai tapo paliuosuoti nuo minimų paskolų mokėjimo per dvejus metus. Tai daugiau kaip 60 milionų litų paramos žemdirbiams Lietuvoje.

Konfiskuota nuo dvarininkų, stambių žemės savininkų ir bažnyčių 585 tūkstančių hektarų žemės ir jos duota septyniasdešimčiai tūkstančių bežemių ir mažažemių.

Pagal Tarybų valdžios planus, kitamet Lietuvos pramonė pagamins du kartu daugiau vilnonių audimų, keturis kartus daugiau kitokių audimų, pustrečio karto daugiau lauko ūkio mašinerijos ir kt.

Apšvietos Kėlimas

Tarybų Lietuvoje atidaryta 530 naujų klasių, 44 naujos gimnazijos, 17 specialių mokyklų ir 50 mokyklų suaugusiems.

Per penkis mėnesius Tarybų valdžios Lietuvoje skaičius studentų pakilo 17 tūkstančių ir 500.

Dabar visų sluoksnių darbo žmonės Lietuvoje nominuoja kandidatus iš komunistų ir nepartinių bloko rinkimam į Aukščiausią Sovietų Sąjungos Tarybą (seimą).. Rinkimai įvyks sausio 12 d.

(Šie pranešimai kablegramuoti iš Kauno gruodžio 27 d.)

SAKO, AMERIKA GALĖTŲ PASTATYT 500 ORLAIVIŲ KASDIEN

Washington. — CIO Automobilių Darbininkų Unijos vadas Walter P. Reuther, iš General Motors skyriaus, kalbėdamas per radio, tvirtino, kad galima būtų pastatyt po 500 orlaivių per dieną, jeigu būtų panaudota ta mašinerija automobilių fabrikų, kuri dabar bergždžiai stovi.

Prez. Rooseveltui patinka tas planas.

Nuskandintas Amerikinis Laivas su Gazolinu Anglijai

Žuvo 22 Amerikos Jūrininkai Tarnaudami Anglams

Washington. — "Nežinomos" šalies karinis laivas nuskandino Amerikos Standard Oil Kompanijos žibalinį laivą "Charles Pratt', 9 tūkstančių tonų įtalpos.

Šis laivas po Panamos vėliava gabeno 5 milionus galionų gazolino-kerosino į Vakarų Afriką, Anglijos koloniją.

Su laivu žuvo 22 amerikiečiai jūreiviai; 20 išsigelbėjo. Tai jau aštuntas šiame kare sunaikintas amerikinis laivas iš tų, kurie plaukė po Panamos vėliava. Spėjama, kad jį nuskandino vokiečių laivas-užpuolikas.

VOKIEČIŲ PERSERGĖJIMAS AMERIKAI

Berlin. — Vokiečių vyriausybė persergėjo Ameriką, kad jeigu Roosevelto valdžia perleistų Anglijai laivus vokiečių ir italų, stovinčius Amerikos prieplaukose, tai reikštų karo veiksmus tarp Vokietijos-Italijos ir Amerikos.

Washington. — Pašaukta dar 42 tūkstančiai milicininkų iš įvairių valstijų į reguliarę Amerikos armiją.

Kariniais Užsakais Fordui Valdžia Laužo J. V. Įstatymus

Hillmanas, "Apsigynimo" Komisionierius, neva Pabudo

Washington. — Jungtinių Valstijų karo ministerija paskyrė $21,966,420 Henriui Fordui, automobilių fabrikantui didint ir gerint dirbyklas statyt kariniams automobiliams ir orlaiviams. Tai dovana jam, sako Daily Worker. Pirmiau Amerikos valdžia davė Fordui $122,-323,020 užsakymų dėlei orlaivių inžinų. Ir Sidney Hillmanas, Amalgameitų Siuvėjų Unijos pirmininkas, vienas iš Roosevelto "apsigynimo" komisionierių, dėl to visai neprotestavo, nors jis žinojo, jog Fordas atvirai laužo Šalies Darbo Santikių Įstatymą kas liečia unijos pripažinimą,—o Fordas yra pirmo numerio priešas bet kokių darbo unijų.

Bet kai dabar Amerikos vyriausybė užsisakė lengvųjų karinių trokų iš Fordo tik už 2 milionus dolerių, tai Hillmanas užprotestavo.

Karo ministerija atmetė jo protestą vardan "šalies gynimo," ir Hillmanas nutilo.

Graikai Nuskandinę Tris Italų Laivus

Graikų Pranešimas:

Athenai. — Graikijos submarinas "Papanicolis" torpedavo ir paskandino tris transportinius Italijos laivus su kareiviais ir reikmenimis gabenamais į Albaniją. Tie trys laivai buvo per 30 tūkstančių tonų įtalpos iš viso.

Roosevelt Norįs Paglemžt Amerikai Dalį Anglų Imperijos

Jungtinėms Valstijoms Teksią Anglijos Palaikai

Laikraštis "United States News" rašo:

"Net jeigu Anglijos gyvybė būtų išgelbėta,... Jungtinės Valstijos galės pasiimt sau žymią dalį Anglijos Imperijos; tuomet Anglija liktų tik mažesniu partneriu."

Dr. Virgil Jordan, pirmininkas Šalies Pramonininkų Tarybos (didžiojo Amerikos biznio), pareiškė: "**Ar Amerikai pavyks ar nepavyks išgelbėt Angliją nuo sunaikinimo, vis tiek Amerikai turės tekt dalis Anglų Imperijos, palaikai... Amerika įžengia į pasaulinio imperializmo kelią...**"

Vokiečiai Sunaikinę 6 Anglijos Laivus

Berlyno Pranešimas:

Du vokiečių submarinai nuskandino penkis prekinius anglų laivus, o vokiečių orlaiviai — dar vieną. Tuomi jie sunaikino apie 60 tūkstančių tonų įtalpos angliškų laivų. Tarp šių laivų vienas buvo 12,823 tonų įtalpos, kitas 8 iki 10 tūkstančių tonų.

PRIEŠ GINKLŲ SKOLINIMĄ ANGLIJAI

Washington. — Komitetas prieš Užsieninius Karus atsiuntė prez. Rooseveltui telegramą su 3,500 parašų, reikalaudamas, kad prezidentas "neskolintų ir neduotų" Anglijai apsigynimo pabūklų, nes jie reikalingi Amerikai.

Naziai Įspėja Ameriką Negabent Reikmenų į Airiją

Tie Laivai Būsią Skandinami; Anglija "Žuvus"

Berlin. — Vokiečiai girdėjo, kad prez. Rooseveltas leisiąs Amerikos laivams gabent karinius reikmenis į Airijos Respubliką taip, kad tie reikmenys galėtų būt pervesti Anglijai.

Vokiečių vyriausybė perspėja, kad "tokie Amerikos laivai susidurs su pavojais karo veiksmų prieš juos."

Vokietijos propagandos ministeris Goebbels pareiškė, kad Anglija kaipo tokia jau "yra žuvus", ir anglų valdžia dabar "nieko daugiau nesugalvoja, tik šauktis Amerikos pagalbos."

Japonai Ginkluoją Nazių Laivus Užpuolikus

Manila, Filipinai. — Neoficialiai pranešama, kad japonai duodą ginklus, amuniciją ir kitus reikmenis dvylikai Vokietijos laivų. O šie laivai užpuldinėją ir skandiną prekinius Anglijos laivus vandenynuose. Japonai leidžią tiem užpuolikam vartot Chinijos prieplaukas, užvaldytas japonų.

Washington. — Prezidento Roosevelto valdžia reikalaus, kad kongresas paskirtų 17 bilionų dolerių kariniams Amerikos tikslams 1942 metais. 10 bilionų dolerių reikėsią vien pasmarkintam šalies ginklavimui, apart reguliarių armijos ir laivyno išlaidų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
every day, except Sunday
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$5.50
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Dviejų Susivienijimų Du Laikraščiai

Redakcijoje dirbant, tenka skaityti, prisieina sekti visa lietuviška spauda. Bet skaitytojui turbūt nėra lengva įsivaizduoti, kaip redaktoriui tenka jaustis skaitant **tam tikros rūšies** laikraščius.

Paimkim, štai, dviejų Susivienijimų organus: SLA—"Tėvynę" ir LDS — "Tiesą."

Pastaruoju metu "Tėvynė" tapo paversta į kaž kokį tai klaidžiotojų, nesveikapročiams skiriamą laikraštį. Plūdimąsis, kolionės, isterija! Erzinama viena dalis narių prieš kitą dalį. Puolami patys SLA viršininkai. Bjauriojamos, nesveikomis seilėmis spjaudomos visokios pažiūros į visuomeninę santvarką. Kitais žodžiais, "Tėvynė" šiandien padaryta organu vieno žmogaus, supykusio ant viso pasaulio.

Garsusis rusų rašytojas Dostojevskis viename savo veikale kadaise apibūdino tūlą anarchistą, muzikos mokytoją, kuris nusitarė nusižudyti dėl to, kad pasaulis jo neklauso! Išvykęs jis už Leningrado vartų, ten nusišovė. Bet pirm žudysiantis, tasai anarchistas parašė raštelį: **"Spjaunu ant viso pasaulio!"**

"Tėvynėje" kaip tik tokia mintis bandoma pravesti: spjauti ant viso pasaulio, nesiskaityti nei su laikraštine etika, nei su jokia visuomenine dorove, nei su jokiais organizacijos patvarkymais!

Kas kita yra su LDS organu "Tiesa". Kiekvienas jos numeris yra gražiai apdirbtas; turinys švelnus, kultūriškas. Niekas ten nėra bjauriojama, niekas nebandoma "nunakinti", prieš nieką nevedama jokia kampanija. "Tiesoje" visų-pirmiausiai žiūrima, kad LDS patarnauti, kad LDS narius apšviesti, suteikti jiems juo daugiau faktų ir sveikatos klausimais patarimų.

Nereikia nei aiškinti, kad LDS organas **tarnauja savo organizacijai,** kelia jos vardą visuomenės akyse.

Na, o SLA organas žemina savo organizaciją visuomenės akyse, jai kenkia, jos prestyžą puldo!

Mums dažnai ateina į galvą mintis: Kodėl SLA nariai negalėtų tokį organą turėti, kokį turi LDS nariai?

Kodėl nebandyti iškrypusį iš vėžių redaktorių atstatyti atgal į vėžes, o jei jis nenori klausyti, tai kodėl jam nepasakyti: **Eik, sveikas, iš kur atėjai?!**

Diplomatų Manevrus--Seks Armijos

Dabar, kaip ir pereitos žiemos laiku, vėl eina diplomatiniai manevrai. Anglijos ministerių pirmininkas ponas Churchill pasakė per radio kalbą, kurioje kvietė Italijos žmones prie "revoliucijos" —nuversti Mussolinį. Italijos diktatorius neišsigando, bet tą prakalbą įsakė išspausdinti savo spaudoj. Matyti, kad jis iš Churchillo kalbos mano pasidaryti įrankį prieš pačią Angliją.

Vokietijos fašistai derėjosi su Balkanų valstybėmis ir jau koncentruoja armiją Rumunijoj ir Bulgarijos bei Jugoslavijos pasienyj. Veikiausiai, jie iš ten taikys smūgius prieš Graikią ir Turkiją.

Atėjo pranešimai, kad po Hitlerio ir Ispanijos diktatoriaus generolo Franco pasimatymo Vokietija pradėjo koncentruoti mechanizuotas jėgas į Franciją, Ispanijos pasienyj. Numatoma, kad iš ten Hitleris taikys smūgius per Gibraltarą į Afriką.

Abi kariaujančios pusės vėl suka apie Franciją. Pati Francija parblokšta, ji veik visa okupuota Vokietijos armijos. Anglija sunaikino kelis Francijos karo laivus Orano prieplaukoj. Anglija organizavo taip vadinamą "laisvos Francijos", sau paklusnų judėjimą, su kurio pagalba bandė užvaldyti Francijos kolonijas Afrikoj. Tas jos manevras nenusisekė.

Francijos kolonijos Afrikoj yra milžiniškos. Jos užima **4,272,442** ketvirtainiškas amerikoniškas mylias ir turi **45,000,000 gyventojų.** Francija ten turi kelis šimtus tūkstančių gerai išlavintos armijos, šimtus tankų ir karo orlaivių. Aišku, kad tai spėka.

Dabar Anglija vėl pradėjo gražiai kalbėti su Francija, nes jeigu jai pavyktų Francijos Afrikoje kolonijas gauti į savo pusę, tai Mussoliniui Afrikoj būtų karšta. Iš kitos pusės Vokietija ir Italija daro spaudimą į Franciją, kad ji padėtų sukriušinti anglus Afrikoje. Mums atrodo, kad dabartiniai Francijos valdonai eis su Hitleriu ir Mussoliniu ir tuo išsiderės lengvesnes sau taikos sąlygas. Ir tai pilnai logiška. Anglija nepaisė Francijos, Francijos valdonai nepaiso Anglijos, jie tik savo kailiu rūpinasi.

Amerika Remia Japoniją

Jau ketvirti metai, kai Chinijos liaudis veda sunkią kovą prieš Japonijos imperializmą. Amerikoj kapitalistinė spauda daug rašo prieš Japonijos imperialistus. Kaip žinome, Washingtono valdžia neva yra įvedus embargo prieš tulus siuntinius į Japoniją. Bet Wall Stryto kapitalistai už pinigus apeina tuos patvarkymus.

Iš Washingtono praneša, kad 1940 metais, tik į 10 pirmųjų mėnesių, iš Jungtinių Valstijų išvežta į Japoniją už **$191,413,000** įvairių tavorų, o 1939 metais per visus metus buvo išvežta tik už $179,377,000.

Reiškia, 1940 metais vien į 10 mėnesių Amerikos tavorų, ginklų ir reikmenų išvežimas viršija 1939 visų metų išvežimą. Taigi, iš mūsų šalies Chinijos liaudis susilaukia gražias kalbas, bet tuo pat kartu Japonijos imperialistai ją terioja Amerikos ginklais ir amunicija. Tuo kartu visiems yra aišku, kad Japonijos imperialistai rengiasi ir prieš mūsų šalį kariauti.

Kursto Japoniją prieš Sovietus

Dažnai toje spaudoje, kuri dūksta, kad Sovietų Sąjunga nėra kare, pasirodo neva žinios, kurios turi tikslą tai vieną, tai kitą Sovietų kaimyną kurstyti prieš tą šalį.

Nesenai "New York Times" korespondentas iš Shanghajaus prisiuntė smulkmenišką "žinią", būk iš Amerikos karo ginklai, amunicija vežami į Sovietų prieplauką Vladivostoką, iš ten gelžkeliais į Čitą ir Verchneudinską, o jau paskui per Liaudies Mongoliją į Chiniją.

Sovietų Sąjungos žinių agentūra "Tass" tą "Timeso" žinią paskelbė kaipo išgalvotą nuo pradžios iki pabaigos. Ta neva "žinia" turėjo tikslą kurstyti Japoniją prieš Sovietų Sąjungą ir Liaudies Mongoliją.

Mums atrodo, kad tokios "žinios" meškiškai tarnauja mūsų kraštui. Tolimuose Rytuose tarpe Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų vystosi gerai prekyba ir galėtų mūsų šalies naudai vystytis geri santykiai ir bendradarbiavime prieš Japonijos imperializmą. Bet tokios "žinios" tam kenkia.

Jau Darosi Aiškiau

Kada kariaujančios valstybės turi mintyje kokį naują žygį, tai jos tą labai slepia. Anglija slėpė, kada ji rengėsi išsodinti savo armiją Norvegijoj. Vokietijos armija buvo paruošta ir taip pat slaptai ten išsodinta. Neigi Vokietijos valdonai garsino, kada jie rengėsi užpulti Holandiją, Daniją, Belgiją. Užpuolė slaptai! Išpasalų! Tam tikslui buvo slaptai sugabenta armija ir karo reikmenys.

Kada pasijudino Vokietijos dalis jėgų per Vengriją į Rumuniją, tai iš Vengrijos ir Rumunijos, kurias kontroliuoja Vokietijos fašistai, kur ir žinias jie cenzūruoja, pradėjo veržtis "žinios": "Vokiečiai siunčia 150,000 kareivių!... Siunčia 300,000 kareivių!"

Amerikoj ta spauda, kuri trokšta karo tarp Sovietų Sąjungos ir Vokietijos, pradėjo bubnyti, kad veža tą armiją prieš Sovietus, prieš Sovietų Ukrainą. Radio aiškintojai dėstė kaip "pradžią karo prieš Sovietus" ir dar pridėjo: **"Kuo greičiau, tai geriau!"**

Mes gi suprantame, kad Vokietijos valdonai vengia karo prieš Sovietų Sąjungą, nes jie jame nusisuktų sau sprandą. Pagaliau, jeigu jie rengtųsi karan, tai kam jiems vežti armiją į Vengriją, Rumuniją, iš kur keliai prastesni, kuomet jie turi ilgą sieną su Sovietų Sąjunga ties Lietuva ir Lenkija?

Mums atrodo, kad kada Mussoliniui nesiseka Albanijoj ir Afrikoj, tai aišku, kad Vokietijos valdonai rengiasi prie kokio nors išstojimo, bet jau tik ne prieš Sovietus. Jų išstojimas pasireikš arba prieš Angliją, kad išlipti ant jų salų; arba per Franciją ir Ispaniją į Afriką, arba per Italiją ir Balkanus prieš Graikiją ir Afriką.

Kas liečia tą, kad jie pasiuntė daugiau jėgų į Rumuniją, tai ten eina tarpe vokiečių ir anglų nuolatinė kova. Bucharešte, Rumunijos sostinėj, supleškėjo orlaivių laukas. Vėl sudegė keli žibalo šaltiniai. Vokietijos valdonai supranta, kad tai anglų šnipų darbas. Rumunijos gi "valdonai" yra bespėkiai. Šalyj viešpatauja didžiausias vargas, skurdas, siaučia ligos, dūksta fašistai. Vokietijos valdonai nori ta proga pasinaudoti ir galutinai ten įsigalėti.

Iš Urugvajaus

Drakoniškas Projektas Prieš Ateivių Spaudą

Į Urugvajaus parlamentą yra patiektas projektas suvaržymui ateivių spaudos: ši projektą jeigu praves įstatymo keliu, tai netik kad nebus leidžiama spausdinti laikraščiai, žurnalai bei įvairūs atsišaukimai svetimšalių kalbomis, bet bus uždrausta ir užsieninė visa spauda, kuri čia ateina.

Tai dar pirmas toks drakoniškas projektas prieš tautų mažumas yra taikomas Urugvajaus istorijoje. Kaip matyti Urugvajaus senatas beveik vienbalsiai sutinka su šiuo projektu ir greitu laiku perduos į deputatų kamerą svarstyti. Bet iš parlamento mažai ką galima tikėtis, kad palaikytų tautų mažumas, nes kiekviena buržuazinė partija, kurios sudaro absoliučią daugumą paralamente, yra nusistatę prieš ateivius ir neveda jokios kampanijos prieš šį akiplėšišką projekto pravedimą. Tik Urugvajaus Komun. Partija energingai protestuoja prieš šio įstatymo pravedimą. Labai keista, kad socialistai turėdami 3 atstovus parlamente, visai "negirdi" šios tautų mažumoms artėjančios nelaimės.

Tragingai Žuvo Lietuvis

Lapkričio 14 d. įvyko baisi nelaimė pažangiajam lietuviui darbininkui **Feliksui Valiui,** kuriam bedirbant mechanikos dirbtuvėje su autogenu sprogo geležinis bakas ir to pasekmėje tapo auka mūsų tautietis. Sprogimas įvyko dėl to, kad tame bake buvo daug alkoholiniu dujų, kurios nuo įkaitimo sprogo, nupjaunant Feliksui dešinę koją ir labai sužalojant vidurius, nes buvo nublokštas nuo eksploziojos vietos 3 metrus į sieną. Nuvežtas į ligoninę neišlaikė operacijos ir mirė lapkričio 16 dieną nuo gangrenos.

Lapkričio 17 d. nemažas lietuvių būrelis Feliksą palaiojo Buceo kapinėse, po nr. 2319.

Feliksas Valis buvo doras ir susipratęs darbininkas, didžiai gerbiamas pažįstamųjų tarpe. Iš Lietuvos atvyko į Urugvajų 1928 m. Kilęs iš Vismuntų km., Staciūnų valsč., Šiaulių apskr. Velionis turėjo 33 metus amžiaus.

Lietuvoje likusiems Felikso giminėms liūdėsio valandoje "Darbas" reiškia gilią užuojautą, o Feliksui ramiai ilsėtis rytiečių žemelėje.

"D." Reporteris.

Atsistatydino Arkivyskūpas Aragone

Paskutiniu laiku visa Urugvajaus spauda plačiai komentavo skandalingą bažnytinių pinigų išeikvojimą nekurių aukštų bažnyčios pareigūnų. Ši pinigų suma, kad būtų buvus "didelė", tai gal nebūtų užtylėję, kuri taip keistai nenoromis išėjo viešumon, bet kai pasirodė, kad siekia tik... 600,000 pezų, tai pasiliko neišspręstas šių vagysčių rezultatas. Matytis, kad šis konfliktas ir privertė pasitraukti arkivyskūpą Aragone iš Urugvajaus bažnyčios vadovybės, nors jis ir sakosi, kad pasitraukia dėl ligos ir apleidžia Montevidejų apsistodamas Buenos Aires mieste.

Kaip spauda rašo, tai tie pinigai buvo išeikvoti būk tai vieno asmens, kuris metų laikotarpyje labai plačiai gyvenęs, lošdamas roleta, kazyrėmis bei įvairiomis svieto marnastimis.

Taigi, matote, katalikai, kur jūsų kruvinas prakaitas nuėjo.

Ex Katalikas.

Laiškai iš Laisvos Lietuvos

Brooklynietis John Kalendra gavo laišką nuo savo brolio Povilo iš Lietuvos, kuris, tarp kitko, rašo:

"Sveikas gyvas su daug laimių. Tikrai aš negerai pasielgiau, kad taip ilgai laiško neparašiau. Mat, dabar esu L.K.P. sekretorius, todėl turiu daug darbo. Labai dėkuoju už laišką, kurio tikrai jau buvau išsiilgęs. Pas mus nauja tvarka, tačiau blogumo jokio nesijaučia. Turiu pasakyti, kad kaip tik iš visko atrodo, jog bus daug geriau. Mano žinioje yra visa Kvetkų apylinkė...

"Pas mus dabar tvarka visai kitoniška. Kaip tu buvai rašęs, kad kai kas pas jus kalba, jog rusai iš mūsų viską atima ir išveža Rusijon. Netiesa. Mums iš Rusijos dar grūdų atveža. Dabar sunkiau tik tinginiams, nes jie spaudžiami prie darbo. O ūkininkams-valstiečiams, atrodo, bus daug geriau gyventi...

"Pas mus įsakė visiems nuo 17 metų išsiimti pasus iki šio mėn., tai yra, lapkričio 20 dienos. Dabar veik kiekvieną dieną pas mane pilna žmonių fotografuotis... Aš dabar į dieną uždirbu 25 litus. Dabar už paso 4 foto imu 3 ir pusę lito...

"Mes esame visi sveiki ir viskuo patenkinti, nes šiuo laiku pinigų gaunam užtektinai. Mūsų Petras paskirtas seniūnu, bet dabar valsčių viršaičius ir seniūnus visai panaikina. Įsakyta sunešt visus ginklus ir suomiškus peilius bei durtuvus milicijon, nors medžioklinių šautuvų visai neliečia ir juos visi laisvai turime..."

Philadelphietis A. Balčiūnas gavo sekamą laišką iš Lietuvos:

1940 1-XI Anykščiai

Broli!

Nuo tavęs laišką gavau ir tau duodu atsakymą. Tu man rašai, kad nuo manęs negauni laiško. Bet aš tau pasiunčiau daug laiškų. Kodėl tu negavai, tai nežinau, gal kur žūsta.

Kaip tu klausei, ar Laskauskas gavo nuo tavęs laišką, tai gavo ir davė man paskaityti.

Viskas dabar pas mus yra gerai ir įdomus gyvenimas yra. Daug geriau dabar gyventi, negu pirmiaus buvo.

Kaip tu klausi apie politiką parašyti plačiau, tai viskas einas labai gerai Sovietų santvarkoj, o kita, aš daug negaliu rašyti, nes žinau, kad tu vis vien negausi šio laiško, nes visus beveik laiškus konfiskuoja, kas, tai nežinau, o gal žūsta kartu kur nors karo audroje. Mes esame sveiki ir linksmai gyvenam dabartinėj Sovietų respublikoj. Daug parašyčiau tau smulkiai visokių dalykėlių, bet kad tu vis vien gal ir šio laiško negausi. Gal kada galima bus labai gerai susirašinėti laiškais, tai tada smulkiai viską parašysiu. Sudiev. Tavo brolis,

J. Balčiūnas.

Motorizuota australų vienutė nuo Palestinos komandos atvažiuoja bazėn į Egiptą prisidėt prie Anglijos kampanijos prieš italus iš Libijos.

—Kodėl, tamsta, norite persiskirti?—paklausė teisėjas.

—Paaiškinsiu tamstai teisėjau: Jau bus trys metai mano moteris skaitė knygą "Vienintėlis Sūnus" ir davė man vaiką. Prieš du metu ji skaitė "Dvynės" ir davė man dvi mergaites vienu laiku... O dabar skaito knygą "Vienos tautos gimimas"...

— — —

—Pasakyk, vaikeli, kas reikia visų pirmiausia daryti, kad gautum nuodėmių atleidimą? — klausia kapelionas mokinio.

—Pirmiausia reikia ką nors pavogti, kad paskui gauti nuodėmių atleidimą—atrėžė vaikas.

— — —

—Gydytojau, ateinu padėkoti jums už paskutinįjį receptą.

—Vaistai jums pagelbėjo?

—Pažymėtinai gerai.

—Kiek stiklų sėmėte?

—Nei vieno, bet mano dėdė pavartojo vieną ir dabar esu jo turto paveldėtoju.

— — —

Onutė:—Ar tu žinai, kiek vaikinų išmetinės sau ir krimsis, kai aš ištekėsiu?!

Levutė:—Pasakyk man už kelių tu ištekėsi, aš tau pasakysiu, kiek gailėsis.

— — —

Ji: — Vedybinis gyvenimas yra tikru kančių šaltiniu: aš kasdieną verdu valgį...

Jis: — O aš jį kasdieną valgau.

("R-tas")

Klausimai ir Atsakymai

Klausimai

Kadangi šiuomi laiku tarpe fašistų Europoje eina baisios kovos, kaip tai: Plaukų skutimas, akių lupimas, gerklių pjovimas, šaudymas, deginimas, ir t.t., tai:

1. Kokis yra skirtumas tarpe Rumunijos fašistų?

2. Kokis skirtumas tarpe Rumunijos geležinės gvardijos ir buvusio lietuvių geležinio vilko?

3. Ar tiesa, kad Voldemaras, buvęs ex-"prezidento" A. Smetonos opozicininkas, pyko ant Smetonos už tai, kad jisai sumaišė lietuvišką čystą kraują su lenkų "nečystu" krauju, apsivesdamas lenkų tautos leidę?

K. J.

Atsakymas

1. Rumunijos fašistai, kurie sudaro Geležinę Gvardiją, yra aiškūs Hitlerio agentai. Jų politika pavesti Rumuniją Vokietijai. Tuo tarpu tos reakcinės spėkos, kurias atstovauja karalius Karolis (kuris dabar yra pabėgęs į užsienį) daugiau linksta prie Anglijos imperialistų ir jiems pataikauja.

2. Skirtumas gal tik tame, kad Rumunijos Geležinė Gvardija yra Rumunijos, o Lietuvos Geležinis Vilkas buvo Lietuvos. Abi šios organizacijos fašistinės ir liaudies priešų įrankis.

3. Nežinome, kiek tame teisybės.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

Tarptautinė Peržvalga

Jau baigiasi 1940 metai. Jie pasaulyje daug naujo atnešė. Sovietų Sąjunga ne vien galėjo išsilaikyti nuošaliai nuo karo, bet ir labai sudrūtino savo pozicijas. Dabar nei viena kariaujančių valstybių nejieško prie jos priekabių, kaip metų pradžioj, bet ir "neutrališkos" nori palaikyti draugiškumą. Finliandijos valdonų karo provokacija baigėsi jų pačių pralaimėjimu. Japonijos imperialistai nusiramino. Anglija yra priversta, kaip ir Vokietija, gerbti tos šalies reikalus. Vis dažniau girdisi balsai už bendradarbiavimą tarpe Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Dvidešimt metų skriauda atitaisyta. Bessarabija ir Šiaurinė Bukovina išsilaisvino iš po Rumunijos kapitalistų ir dvarponių jungo. Rumunijos valstybė, kuri buvo didelė dėka Anglijos ir Francijos valdonams, kurie pagelbėjo jai pavergti svetimus kraštus, buvo priversta ne vien Sovietų Sąjungai grąžinti Bessarabiją ir Šiaurių Bukoviną, bet ir grąžinti Bulgarijai jos Dobružo provinciją, ir Vengrijai Transylvaniją. Pati Rumunija pateko po Vokietijos fašistų kontrole.

Francija, kuri metų pradžioj dar taip didžiavosi karo galybe, prieš Sovietų Sąjungą ruošėsi siųsti armiją į Finliandiją, siuntė ten daug ginklų, įvedus fašistinę santvarką, užsikrėtus Hitlerio fašistine dvasia, persipildžius šnipais ir išdavikais, pati susmuko po Vokietijos smūgiais ir pateko į Vokietijos nelaisvę.

Vokietijos valdonai pavergė Daniją, Norvegiją, Holandiją, Belgiją ir Luxemburgą. Jie ten atrado daug žalių medžiagų, stiprią industriją, kuri dirba Vokietijos naudai. Užkariaudami tuos kraštus jie priėjo arti prie Anglijos ir dabar ją žiauriai terioja iš oro, o jūroj blokaduoja pagelba karo orlaivių ir submarinų.

Italijos fašistai, matydami, kaip Francija susmuko, nusprendė pasinaudoti ir užpuolė Franciją. Jie paskelbė karą ir Anglijai. To pasekmėje karas užsiliepsnojo Vidužemio Jūros baseine ir Afrikoj. Italijai pavyko okupuoti Afrikoj Francijos koloniją Somalilandą su prieplauka Džibuti. Ji okupavo ir Anglijos Somalilando koloniją. Įsiveržė į anglų kolonijas Kenya ir Egipto Sudaną. Buvo įsibriovus į Egyptą.

1940 metų karas davė didelių laimėjimų Vokietijai. Bet Italija pasirodė silpna ir nepasirengus karui. Jos armija išsklaidyta—Ethiopijoj, Libijoj, Albanijoj, Ispanijoj ir Italijoj. Italijos karo laivynas nesugebėjo įveikti Anglijos laivyną Vidužemio Jūroj, bet ir anglams nepavyko ten viešpatauti. Anglijos talkininkė Francija ne vien nugalėta, bet net gali atsidurti kare prieš ją, suteikdama Vokietijai ir Italijai didelę pagalbą Afrikoj, kur Francija turi dideles kolonijas. Jungtinės Valstijos atvirai remia Angliją.

Italijos—Graikijos Karas

Spalių mėnesio pabaigoj prasidėjo karas tarpe Italijos ir Graikijos. Graikija turi strateginės svarbos abiems kariaujančioms pusėms. Jeigu ją užims Italija, tai iš ten italai ir vokiečiai galės sekmingiau pulti Anglijos kolonijas Mažoje Azijoj ir Afrikoj, taip pat Suezo Kanalą. Jeigu graikams ir anglams pavyktų italus išmesti iš Albanijos, tai tada Italija atsidurtų blogoj padėtyj, nes anglai galėtų pulti Italiją iš Adriatiko Jūros pusės.

Italija prie šio karo nebuvo prisirengus. Iš pradžios Italijos armija įsiveržė į Graikiją, bet greitai iš ten buvo išmesta. Dabar graikai su pagalba anglų lėktuvų povaliai varosi pirmyn Albanijoj ir stumia italus atgal. Anglija supranta, kokis jai pavojus bus, jeigu jos priešai okupuos Graikiją, tai ne vien ją gerai apginklavo, bet ir gausiai orlaiviais remia.

Atrodo, kad Balkanuose ateis Mussoliniui į pagalbą Hitleris. Ir ten gali dar daugiau karas išsiplėsti. Pirmoje vietoje jis grumoja Jugoslavijai, kuri guli Vokietijos armijai ant kelio į Graikiją. Gali būti įtraukta karan ir Turkija. Ten šios žiemos laiku galima laukti naujų karo įvykių.

Karas Afrikoj

Afrikoj Italijos armija okupavo Francijos ir Anglijos Somalilando kolonijas. Nors Afrikoj Italijos ir Anglijos kolonijos rubežiuojasi ant šimtų mylių, bet mūšių yra mažai. Priežastis—stoka abiems pusėms karo jėgų, teritorija kalnuota, pilna dykumų, stoka kelių. Afrikoj gali dalykai labai pasikeisti, jeigu Italijos ir Vokietijos armijoms pavyktų ją pasiekti per Balkanus ir Turkiją, arba per Ispaniją ir Gibraltaro Perlają. Taip pat ten dalykai gali pasikeisti, jeigu Francija atsistotų vienon ar kiton pusėn. Todėl Anglija, kuri pirmiau skandino Francijos karo laivus Orano prieplaukoj, kuri rėmė "laisvos Francijos" legionus ir bandė jų pagelba užkariauti **Dakar** prieplauką, dabar bando susikalbėti su Francija. Tam tikslui dirba ir Amerikos politikai. Iš antros pusės Vokietijos ir Italijos valdonai daro spaudimą į Franciją ir, veikiausiai, žada jai lengvesnes taikos sąlygas. Afrikoj galima laukti dar šią žiemą naujų karo žygių.

Vokietijos ir Italijos Padėtis

Vokietijos ir Italijos fronte silpnumas, tai Italija. Italija yra silpna ekonominiai. Ji neturi savo anglies, žibalo, metalo, neužtektinai duonos. Italija siaura, vandeniu apsupta. Ją gali sekmingai orlaiviai ir karo laivai bombarduoti, kaip ir Angliją. Italijos žmonės nualinti. Karai Ethiopijoj, Ispanijoj ir dabartinis daug juos privargino. Tą supranta Anglija ir ji nori sudaužyti Italiją, kad palengvinus sau kovą su Vokietija. Anglijos ministerių pirmininkas Churchill net šaukia Italijos žmones prie "revoliucijos" prieš Mussolinį.

Kad Italijai nėra lengva kariauti, tai tiesa. Bet negalima manyti, kad Italijos valdonai nepasirūpino tų reikmenų prisivežti, kada karan rengėsi. Jos karo pajėgos negali išsibaigti į kelis mėnesius. Ji su pagalba Vokietijos parodys jėgas ir Graikijoj, ir Afrikoj.

Vokietijos dabartinė padėtis yra kur kas geresnė, kaip buvo 1914-1918 metų kare. Dabar ji neturi jokio sausžemio fronto. Ji okupavo Norvegiją, Daniją, Holandiją, Belgiją, Lenkiją, Franciją kur gauna daug maisto ir savo industrijai karo reikmenų. Švedija taip pat apsupta ir veda plačią prekybą su Vokietija. Kitų reikmenų ji gauna pirkti Balkanuose ir Sovietų šalyj.

Anglijos Padėtis Sunki

Anglijos dabartinė padėtis yra daug sunkesnė, kaip buvo 1914-1918 metų kare. Ji turi parsivežti keturis penktadalius maisto iš kitur. Vokietijos orlaiviai dieną ir naktį griauna jos prieplaukas, miestus, industrijos centrus, naikina maisto sandėlius ir žudo žmones. Vokietijos orlaiviai ir submarinai skandina Anglijos prekybos laivus, kurių ji jau neteko per 1,000 su apie 4,000,000 tonų įtalpa. Jeigu ne Jungtinių Valstijų pagalba, tai Anglija jau būtų parblokšta.

Tiesa, Vokietija dar neišsodino savo armijos Anglijoj, bet ir nebandė. Ir ar ji rengiasi ten išsodinti, ar tik naikinimu iš oro ir blokadavimu iš jūros ruošiasi Angliją priversti pasiduoti, tai dar klausimas. Vokietija tokį karą, kokis dabar yra tarpe jos ir Anglijos, gali ilgai vesti. Anglijos orlaivių bombardavimai nėra jai taip skaudūs, kaip Vokietijos Anglijai. Anglija priversta bombarduoti ne vien Vokietijos miestus, bet tuo pat kartu Francijos, Belgijos, Holandijos, Danijos, Norvegijos, kur vokiečiai įsitaisė karo bazes. Bet Anglijai vesti ilgą karą, kada vokiečiai nuolatos bombarduoja jos visus svarbiausius centrus, bus neįmanoma.

Jungtinės Valstijos ir Karas

Jungtinėse Valstijose valdantieji rateliai ir juos palaikanti spauda jau nekalba apie mūsų šalies **neutralitetą**, bet tik kalba, **kaip daugiau remti Angliją.** Obalsiai: "Anglijos Karas, tai Mūsų Karas!" jau visur skamba. Pagelba "demokratijai," "paskola Anglijai ginklais," visoki apėjimai "Neutraliteto Akto" ir "Johnsono Biliaus," kurie buvo sugalvoti ir kongrese priimti, kad išlaikyti Jungtines Valst. nuo karo, bet jau daugiau nieko nereiškia. Šiemet apsigynimo reikalams buvo paskirta $13,000,000,000 (trylika bilionų dolerių). Šalis budavoja 370 naujų karo laivų ir tūkstančiais orlaivių. Įvestas verstinas kareiviavimas. Planuoja įvesti įstatymus, kurie draustų darbininkų streikus. Siekia, kad 1942 metais orlaivių industrija teiktų 40,000 naujų karo orlaivių. Bulvarinėj spaudoj rašo straipsnius už tai, kad mūsų šalis turėtų mestis į karą, nors liaudyj yra didelis troškimas karo išvengti.

Padėtis Kituose Kraštuose

Francija vėl gali būti įtraukta karan, arba vienoj ar antroj pusėj. Tam dirba abi kariaujančios pusės.

Japonijos imperializmas užklimpęs Chinijoj, bet jis jieško būdų, kaip ten sumažinus kovas, kad galėtų laikyti savo karo jėgas gatavas užpuolimui ant **Rytinės Indijos,** Holandijos kolonijų, ir karui prieš Jungtines Valstijas, jeigu mūsų šalis bus įvelta į karą.

Chinijos liaudis didvyriškai kaunasi už išmetimą Japonijos iš savo šalies. Ji gauna pagelbos iš Sovietų Sąjungos. Tą jau pripažino ir ponas **Douglas Robertson.**

Pabaltijoj trys šalys, **Lietuva, Latvija ir Estija,** ne vien gali lengviau atsidusti, kad joms karo pavojus negręsia, nes už jų nugaros stovi galingoji Sovietų Sąjunga, bet darbo liaudis pačios pradėjo tvarkyti ir budavoti laimingą gyvenimą.

Finliandijoj mirė senas prezid. Kyosti Kallio, jo vietą užėmė bankininkas **Risto Ryti,** kuris pareiškė, kad jis dirbs, idant pagerinus santikius su Sovietų Sąjunga, Švedija ir Vokietija. Sovietų spauda nesenai rašė, kad baltųjų finų karo provokacijos ir vėl ant sienos pasikartojo.

Chilėje dar nepavyko menševikams sugriauti liaudies bendrą frontą, kur jie reikalavo išmesti komunistus. Liaudies frontas, susidedąs iš radikalų, demokratų, radikalų socialistų, komunistų, atmetė menševikų skaldymo planą.

Vaticane popiežius arba "šventas tėvas" pasibudavojo požeminį palocių, kur yra trys kambariai po 12 pėdų kryžiavai kiekvienas. Tas palocius yra saugus ir nuo didžiausių orlaivių bombų, nes jis giliai po žeme, akmeninis ir jo išbudavojimui sunaudojo nemažai plieno.

Pietų Amerikoj Jungtinės Valstijos daro viską, kad visas Pietų Amerikos ir Centralinės Amerikos šalis palaikyti, idant jos pilnai remtų Jungt. Valstijų užsienio politiką. Bet atsiranda žmonių, kurie nori savistovės politikos, kurie nenori vilktis Wall Stryto uodegoj.

D. M. Š.

Italų ataka iš oro paliko tik debesis dūmų iš buvusių aliejaus tankų Haifa, Palestinoj.

Worcester, Mass.

LDS 57 kuopos prakalbos apie sveikatą atsibuvo nedėlioje, 22 dieną gruodžio, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St. Kalbėtojum buvo Dr. Repšys iš Cambridge, Mass. Mano supratimu, kalbėtojas savo uždaotį labai gerai atliko. Plačiai kalbėjo apie tai, kaip būti sveikam, kad nereikėtų šauktis gydytojo. Tema buvo labai žingeidi.

Kiti daktarai tik pataria žmogui kaip gydytis, eiti pas juos, žinoma, naturalus dalykas šioj gadynėj. Bet mūsų daktaras pasielgė kitaip. Aš vadinu mūsų, todėl, kad jisai ilgą laiką gyveno Worcestery, moterį taipgi turi iš mūsų miesto. Tai, atrodo, kad jisai mūsų ir gana! Dr. Repšys, turbūt kituose miestuose tokių prakalbų nesako, bet kaip mums, saviems žmonėms, davė puikią pamoką. Turbūt jisai nori, kad mes kuoilgiausia gyventumėm. Ačiu daktarui už tokį nuoširdumą. Mes, aš manau, ilgai nepamiršime, ką mums Dr. patarė valgyti, kad būtume sveiki ir, žinoma, kad nereikėtų daktaro.

Nežinau, ar taip ištikrųjų buvo, ar tik buvo konspiracija. Petkunas atėjo ir man pasakė, kad aš biskį ilgiau pakalbėčiau, nes daktaras dar užimtas. O jau mano susirinkimas atidarytas! Na, ir ką tu žmogus padarysi, turi kalbėti ką nors kolei daktaras pasirodys. Nežinau, kaip žmonėms mano kalba patiko, bet man atrodė, kad aš prikalbėjau gerą maišą. Užtikrinu, kad kitą sykį taip nebus.

Buvo renkamos aukos. Surinkta $9 su centais. Vardai tų, katrie aukavo kvoderį ir daugiau: F. Repšys 50c., kiti po 25c.: E. Davidonienė, H. Aurejienė, B. Mizara, O. Dvareckienė, E. Trasikienė, A. Pilkauskas, H. Valatkienė, P. Baciavičius, J. M. Lukas, A. Čeponis, M. Žukienė, P. Butkevičius, Zeivis, D. Jusius, J. Yeškiavičius, J. Krukonis, O. Mazurkienė, J. Raulušaitis, F. Kalanta, J. Pocius, P. Banionis. Su smulkiais pasidarė $9.64. Varde LDS 57 kuopos tariu širdingą ačiu.

Dr. Repšys paėmė tik už kelionę. Ačiu daktarui.

Nežinau, kiek mano organizatoriai naujų narių gavo. Sužinosime sekančiame kuopos susirinkime.

Koresp. J. J. B.

Washington, gruod. 27.—Kariniams Amerikos tikslams 1941-mais metais bus išleista 10 bilionų dolerių, tai dveja tiek daugiau negu 1940 m.

Philadelphia, Pa.

Gruodžio 18 dieną per radijo kalbėjo iš Lietuvos pabėgęs koks ten profesorius, kurį perstatė radio vedėja P. Antanaitienė. Sakė, jis yra buvęs kokio ten laikraščio redaktorium Smetonos viešpatavimo laikais. Pamaniau, bus įdomu pasiklausyt, ką gero pakalbės inteligentas. Bet pasirodė, kad jis pripasakojo daug visokių nesąmonių apie Lietuvos tarybų valdžią.

Kiekvienam protaujančiam žmogui buvo suprantama, kad jis meluoja.

Pradžioje kalbos nusidavė, kad jis yra labai karštas patrijotas, betgi pats iš Lietuvos pabėgęs ją visaip šmeižia. Tuos tik galima vadinti gerais Lietuvos žmonių patrijotais, kurie nebėga iš Lietuvos, ale prie naujos valdžios sykiu dirba ir duoda žmonėms pavyzdžių, kurių Smetonos viešpatavimo laikais nebuvo suteikta dėl visuomenės.

Daug prikalbėjo apie "skurdą" Lietuvoje ir kad žmonės be korčiukių iš valdžios negauna nieko pirkti ir tik galima į savaitę laiko gauti vienas kiaušinis pirkti ir tt. O geriausi Lietuvos vyrai, kurie tarnavo savanoriais dėl atgavimo nepriklausomybės, esą sukišti į kalėjimus. Ir kad dabartiniu laiku Lietuvoje nebešviečia saulė (žinoma, dėl tokių, kaip jis). Pranešė apie savo kelionės nuotikius, kaip jam pavyko į Ameriką atvykti.

Profesoriau, daugiau tokių niekų nepasakok ir apie Lietuvos likimą nesirūpink, nes Lietuvoje žmonės viską patys tvarko, kaip jiems tinka. O jei jums ašaros byra, tai paprašyk Jadvygos, kad pavelytų į jos sijono padalkas nusišluostyt.

F. B.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Telefonas: Humboldt 2-7964

530 SUMMER AVE.

Arti Chester Avenue

NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8

Nėra valandų sekmadieniais

Minint Lietuvos Nepriklausomybės 21 Metų Sukaktuves, Platinkime Žmonėse Labai Svarbią Brošiurą

LIETUVOS LAISVĖS DRAUGAI IR PRIEŠAI

PARAŠĖ

R. MIZARA

KAINA TIK 5 CENTAI

Knygelė pilna istorinių davinių ir faktų, įrodančių, kas kovojo ir kovoja už Lietuvos nepriklausomybę ir Lietuvos žmonių laisvę.

Kiekvienam masiniam mitinge, kiekvienam parengime turi būti platinama ši brošiura.

Draugai literatūros platinimo agentai, siųskit kuoveikiausiai užsakymus.

"LAISVĖ"

427 LORIMER ST. BROOKLYN, N. Y.

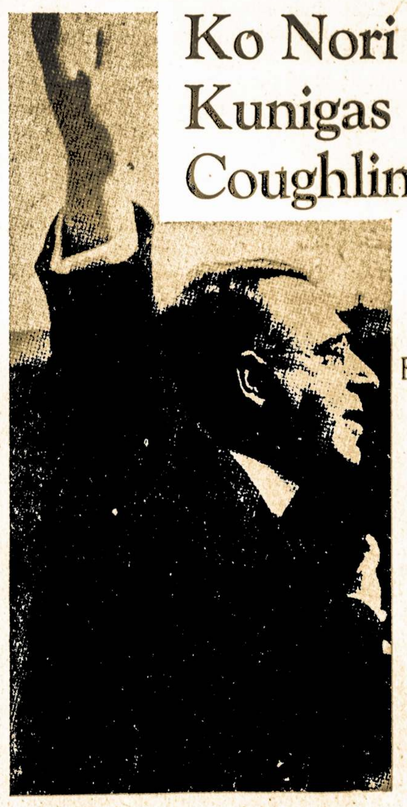

Ko Nori Kunigas Coughlinas?

PARAŠĖ

R. MIZARA

Kaina 5c

Išleido "Laisvė" 1939

Tuojau įsigykite šią knygelę ir sužinokite kas yra tas radio rėksnys Kunigas Coughlinas. Knygelė iš 32 puslapių, kaina 5c. Platintojams, kurie ims 25 knygeles ar daugiau, kaina 3c už knygelę. Užsisakykite tuojau.

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA

427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Lietuvos Elektrifikacija

Tarybų Lietuva yra didžiausia iš Baltijos valstybių, bet elektrifikacijos srityje ji labiausiai atsilikusi. Spaudoje elektrifikacijos klausimas dažnai buvo keliamas, bet savanaudžių asmenų interesai jį nuslopindavo.

Lietuva šiandien gamina elektros energiją daugiausia įvežtu kūru — akmens anglimis ir nafta, tik vienur kitur vietiniu kūru — durpėmis ir malkomis. Akmens anglims ir naftai kasmet išleidžiama daug milijonų litų. Vien Kauno ir Vilniaus miestų elektros stotys prie mažos elektros energijos (40 mil. kw) gamybos kūrui išleidžia per metus per 4 mil. lt. Elektros energijos gaminimas malkomis yra neracijonalus. Mūsų miškai paskutiniais metais yra labai iškirsti, bendras jų plotas, skaitant procentais, yra žymiai mažesnis negu mūsų kaimynų kraštų. Lietuvoje yra durpynų apie 80,000 ha. Jei tas kiekis durpynų būtų iškastas ir išdžiovintas, galima būtų gauti apie 300 milijonų tonų sausų durpių kuro, kurio tektų kiekvienam Lietuvos gyventojui vidutiniškai apie 100 tonų, savo ekvivalentų sudarančių apie 40 tonų akmens anglių. Durpių išteklius, kaip matome, yra nedidelis ir per kelias dešimtis metų jis bus visai išnaudotas. Be to, mūsų durpynų dalis susideda iš jaunų samaninių durpių sluoksnių, kurie gali būti kasami tik jiems subrendus, kita dalis durpynų turi labai ploną sluoksnį ir netinka pramonės eksploatacijai. Durpių kasimo ir džiovinimo sezonas yra labai trumpas, gerais metais tesudaro nedaugiau kaip 100 dienų. Lietingą vasarą pagamintos durpės dažnai neišdžiūsta ir nepasiekia savo kaitrumo normos, o durpių džiovinimas reikalauja ilgesnio laiko ir žymiai daugiau darbininkų. Kasamos durpės antrą rugpjūčio mėnesio pusę dažniausia neišdžiūsta ir kaip koloidalinė masė nuo šalčio sutrupa į smulkius miltelius. Visos tos priežastys atsiliepia durpių gamybai ir jos tinka vien kaip vietos reikšmės kuras. Gaminti elektros energiją durpėmis yra ekonomiškai nepateisinamas dalykas.

Vienas iš didžiausių dar neišnaudotų energijos šaltinių yra Lietuvos upės, kurios įkinkytos į darbą galėtų duoti kraštui vidutinį metinį energijos kiekį apie 300,000 arklių jėgų. Tas pajėgumas, lyginant su kitais kraštais, yra nedidelis, tesudarytų 10-čiai Lietuvos gyventojų tik vieną arklio jėgą. Dabartiniu metu Lietuva teišnaudoja upių vandens energiją elektrai gaminti tik apie 1%. Kiekviena tauta stengiasi kuo tiksliausiai savo gamtos turtus išnaudoti. Kiekvienas neišnaudotas mūsų upių krintančio vandens kub. metras, jos energija žūsta amžinai ir vieton jos tenka mums šiandien naudotis dirbtina energija, pagaminta daugiausia iš įvežto kuro, arba negailestingai naikinant savo turimą nedidelį durpių išteklių. Durpės niekur nenutekės, jos gali būti išnaudotos kaimo ūkio reikalams ir elektros energijai gaminti tik tada, kada įkinkytos mūsų visos upės nebegalės energijos trūkumo užpildyti.

Lietuvos visos upės įkinkytos į darbą galėtų duoti prie metinio išnaudojimo 3,500 valandų elektros energijos iš viso apie 750 milijonų kWh, kas sudarytų kiekvienam Lietuvos gyventojui pagamintos elektros energijos apie 250 kWh. Krašto ūkiui kelti upių vandens jėgos išnaudojimas yra pirmaeilis klausimas. Lietuvoje smulkių šiluminių elektros stočių gaminama elektros energija atsieina labai brangiai ir gyventojų masei yra sunkiai prieinama. Dažnai pas mus kalbama, kad elektros energijos suvartojimas esąs labai mažas ir galingų hidroelektros stočių statyba neapsimokėtų, nes, esą, jų pagamintos elektros energijos nebūsią kur sunaudoti. Mažo elektros energijos suvartojimo priežastis paprastai yra aukšta elektros energijos kaina, nė kiek nesuderinta su gyvenimo sąlygomis. Lietuvoje vidutiniškai kiekvienam gyventojui tenka pagamintos elektros energijos per metus apie 30 kWh, kai tuo pačiu laiku Latvijoje ir Estijoje per 120 kWh, o kitose TSRS respublikose per 200 kWh. Elektros energijos kaina Lietuvoje yra žymiai brangesnė, negu pas mūsų kaimynus.

Planingai Lietuvos elektrifikacijai vykdyti turėtų būti iš pradžių statoma galingiausia Nemuno "Nemaniūnų — Birštono" kilpos 30.5 m. vandens kritimo su trimis vandens turbinomis po 30,000 arklių jėgų galingumo hidroelektros stotis. Nemuno kilpos hidroelektros stoties pastatymas kainuotų apie 80 mil. Lt ir aukštos įtampos tinklai, kurių ilgis susidarytų per 1,200 km. ir apimtų visus svarbiausius Lietuvos miestus, su miestų pastotimis, kainuotų apie 40 mil. Lt. Hidroelektros stočiai pastatyti reikėtų apie 8.5 km. ilgio kanalui iškasti išimti apie 8 mil. kub. metrų žemės (Nemuno upės vaga sutrumpės 46 km.), kur turėtų laike trijų metų apie 2,500 darbininkų darbo, bendrai hidroelektros stočiai pastatyti dirbtų iš viso apie 4—5 tūkstančiai darbininkų. Nemuno kilpa prie metinio 3,000 valandų išnaudojimo duotų naudingos, pastovios elektros energijos apie 200 mil. kWh, kas sudarytų kiekvienam Lietuvos gyventojui vidutiniai apie 65 kWh. Nemuno kilpos hidroelektros stoties energija, jei ją teikti gyventojams kiek pigiau nei šiandien už ją yra mokama, būtų visai išnaudota. Tada būtų galima statyti kitą Nemuno hidroelektros stotį, pavyzdžiui, ties Kaunu prie Pažaislio ir ties Jurbarku. Vėliau, kada elektros energijos pareikalavimas žymiai padidėtų, galingų hidroelektros stočių viršūnėms padengti tektų pereiti prie mažesnių upių hidroelektros stočių statybos. Dabar statomoji hidroelektros stotis Turniškėse dar neišsprendžia mūsų krašto elektrifikacijos. Jos galingumas negali viso krašto pareikalavimo patenkinti, nors ji ir bus šioje srityje didelis indėlis. Mažos hidroelektros stotys dėl savo ribotų vandens išteklių, kurie vasarą ir žiemos metu labai sumažėja, jokiu būdu negali būti pagrindu plataus masto krašto elektrifikacijai pradėti. Be to, galingų hidroelektros stočių 1 kWh mašinų statyba atsieina kelis kartus pigiau už tuo pačiu laiku mažų hidroelektros stočių 1 kWh mašinų statybą. Skyrium vienos galingos hidroelektros stoties ir vienos mažos aptarnavimo išlaidos yra beveik vienodos. Todėl galinga hidroelektros stotis gali gaminti elektros energiją keleriopai pigiau, nei visa eilė tiek pat energijos gaminančių mažų hidroelektros stočių. Galingos hidroelektros stotys turi nemažus vandens baseinus po kelias dešimtis ir net šimtus milijonų kub. metrų, dėlto ir mažiausių vandens debitų laiku jos gali savo rezervus išnaudoti pagal reikalą turbinoms sukti, o žemutinėje upės dalyje laivininkystei palaikyti. Prie mažų hidroelektros stočių tuojau lygiagrečiai reikia statyti ir šiluminės elektros stotis, nes mažos hidroelektros stotys žiemos metu arba vasarą tegali patenkinti numatyto elektros energijos pareikalavimo tik dalį. Mažų upių hidroelektros stotims daryti didelius vandens baseinus, kurie užpildytų po kelis šimtus arba tūkstančius ha žemės, ekonomiškai neapsimokėtų ir joms sudarytų pagamintos elektros energijos 1 kWh labai aukštą savikainą, t. y. elektros energija būtų brangesnė nei mes šiandien iš šiluminių elektros stočių ją turime. Mažos hidroelektros stotys, gamindamos elektros energiją aukšta kaina, apsunkintų gyventojus ją vartoti ir tuo mes nepasiektume šioje srityje pažangos.

Jei Nemuno kilpos hidroelektros stotis būtų pastatyta, tai per pirmąjį dešimtmetį pagamintų elektros energijos nemažiau kaip 2,000 mil. kwh. Jei tą elektros energiją gaminti šiluminėmis elektros stotimis, kaip dabar yra gaminama, reikėtų tam tikslui įvežti per 1,600,000 tonų akmens anglių (1kWh pagaminti bendrai suvartojama apie 0,8 kg. akmens anglių), kas kaštuotų, skaitant 1 tonai po 100 litų, per 160 mil. litų, t. y., be pačių šiluminių elektros stočių įrengimų, reikėtų per 10 metų išmesti vien kūrui daugiau pinigų negu Nemuno kilpos hidroelektros stoties su jos aukštos įtampos tinklais pastatymas kainuotų (2 kartu brangiau negu kilpos hidroelektros stoties pastatymas, o tinklų pravedimo išlaidos tiek hidroelektros, tiek šiluminių elektros stočių yra vienodos). Neišnaudotos Tarybų Lietuvos upės, kurios bendrai galėtų pagaminti per metus naudingos elektros energijos per 750 mil. kwh, duoda mums kasmet per 60 mil. litų nuostolių. Planuojant socijalistinę statybą, į visa tai reikia atkreipti ypatingą dėmėsį.

Inž. Jonas Smilgevičius.

Freehold, N. J.

Šiuomi pranešu, kad gruodžio 25 dieną automobilio nelaimėje užsimušė Juozas Burzdis. Bus palaidotas gruodžio 30 dieną. Juozas buvo virš 45 metų amžiaus. Jis turi seserį Newarke, N. J., taipgi daugiau giminių Massachusetts valstijoje. Būtų malonu, kad tie giminės atsišauktų šiuo adresu: Leo Kazlauskas, R. D. 1, Freehold, N. J.

Pittsburgh, Pa.

Visokios Žinios

Gruodžio 15 buvo surengtos prakalbos drg. D. Šolomskui. Rengė ALDLD apskritys. Prasidėjo 2 valandą po pietų. Susirinko apie 50 žmonių. Pasakyta prakalba buvo gera, patenkino visus. Daug klausimų buvo, atsakė visiems aiškiai.

Pertraukoj parinkta aukų. Šie paaukavo: A. Pipiras, $1; po 50c: J. Kausevičius, P. Ragauckas, J. Lekavičius; po 25 centus: J. Stasevičius, J. Baltrušaitis, O. Martinkienė, J. Venslovas, Norkienė, Bogužienė, D. P. Lekavičius, J. Mikeška, C. Lukas, G. Parcevska, P. Aglinskas, M. Budninkas. Smulkių aukų surinkta $1.21. Iš viso suaukavo $6.71.

Apie pasekmes šio maršrūto bus vėliau parašyta. Nelabai mūsų apskritys prakalbas išgarsino ir mažai veikė tame reikale. Tai yra apsileidimas apskričio komiteto:

Gruodžio 12 buvo laikytas susirinkimas ALDLD 87 kp. Susirinkime dalyvavo labai mažai narių. Apkalbėta, kad kuopos susirinkimai būtų perkelti į sekmadienį, tai yra, antrą nedėldienį kožno mėnesio. Nutarta parsitraukti 30 kopijų "Kalendoriaus 1941 metams" iš "Vilnies". Taipgi pranešta, kad atsibus ALDLD apskričio metinis suvažiavimas West Carson Str., LDS name, 29 gruodžio, 1940. Išrinkti 2 atstovai—K. Kairys ir D. P. Lekavičius. Beje, vienas naujas narys gautas į 87 kuopą.

Gruodžio 15 atsibuvo "Card Party" Lietuvių neprigulmingų kapinių Mokslo Draugijos Svetainėj, 134 Orr Str. Žmonių labai daug susirinko lošti ir daug gražių dovanų gavo. Įėjimas buvo 35c. Kapinėms gražaus pelno atliks. Išrodo, jie moka garsintis, tai ir pasekmės esti geros.

Gruodžio 23 netoli nuo mano dirbtuvės užpuolė plėšikai General Store Delaware Co., 1008 Beaver Ave. Atėmė $2,200. Dirbančius ten pastatė prie sienos. Apsimaskavę plėšikai prasišalino be jokio sutrukdymo.

Parvažiavo ant švenčių sūnus Petras Lekavičius, kareivis, iš Milwaukee, Wis. Aplankys gimines ir tėvus. Jis yra Recruiting Officer, yra 13 metų kareiviu, 29 gruodžio grįš prie savo službos.

Serga

Sunkiai serga draugė Kačusienė, turi influenzą-gripą ir bronchitis. Šiuo tarpu biskį geresnė.

Taipgi serga A. Martinkienė nervų suirimu nuo sunkaus karšto darbo. Jaučiasi geriau.

Taipgi serga Ema Sliekienė jau kelinta savaitė.

Visos yra progresyvės moterys. Draugės, katros išgalite, aplankykite jas.

Gruodžio 25 naktį lietuvių bažnyčioj buvo 12 valandą pamaldos - rarotai. Lietuvių bažnytinis choras gražiai sugiedojo bernelio giesmes bažnyčioj, po tam ant gatvių. Ėjo į choro narių namus, giedojo ir vaišinosi per naktį.

Pittsburghe, galima sakyti, kalėdos išrodė į velykas. Jokio šalčio, nė sniego nebuvo. Tik naktimis didelės miglos, tai atsitinka daug nelaimių, užmuša, susižeidžia.

Gruodžio 23 d. gatvekaris nušoko nuo vėžių, sužeidė keletą moterų, turėjo vešti į ligonbutį. Mieste taip buvo užsikimšę žmonėmis, kad negalėjai nieko nusipirkti. Krautuvės pilnutukės žmonių. Didžiausią biznį padarė.

D. P. Lekavičius.

Žinios iš Laisvos Lietuvos

Valstiečiai Perką Koncentruotus Pašarus

Zablačius, Rokiškio aps. Valstiečiai perka koncentruotus pašarus - išspaudas, ir džiaugiasi, kad koncentruotų pašarų kaina yra nepakilus, kai tuo tarpu pieno gaminių kainos yra gerokai pakilusios. Valstiečius—pieno statytojus koncentruotais pašarais - išspaudomis aprūpina pieninės.

Pieno produktų kainos yra pakeltos, o tas ir skatina valstiečius kelti karvių produkciją.

G-ks.

Gerai Gyvuoja Biblioteka

Panemunis, Rokiškio aps. Šiame miestelyje veikia Viešoji valstybinė biblioteka, kuri turi apie 1,300 knygų ir apie 100 skaitytojų. Biblioteka turi gerą pasisekimą, ypač valstiečių tarpe, todėl knygų išdavimo dienomis erdvus bibliotekos kambarys pilnas skaitytojų.

Prie bibliotekos veikia ir skaitykla, į kurią pareina keletas dienraščių ir savaitraščių.

B. Spyras.

Komjaunimas Sudarė Meno Brigadą

Ariogala, Kėdainių aps. Spalio mėn. 26 d. Komjaunimo skyrius buvo sušaukęs susirinkimą, į kurį atsilankė 43 nariai ir keli nenariai. Komj. R. Garberis skaitė paskaitą "Komjaunuoliai turi meniškai pasiruošę sutikti Spalio Revoliucijos sukaktuves." Susirinkimas nutarė įsteigti komjaunuolių chorą, kuriame turi dalyvauti aktingai visi nariai. Taip pat nutarė sudaryti meno ir agitpropo brigadas, kurių uždavinys — skaityti referatus susirinkimuose, deklamuoti ir platinti liaudies spaudą.

Komj. Šileikis susirinkime pabrėžė, jog komjaunuoliai patys turi surengti turiningus vakarus, suvaidindami šių laikų dvasiai tinkamus veikalus, padeklamuodami eilėraščius, chorų padainuodami revoliucines dainas.

Ant. Gabšys.

KAIMYNIŠKA PAGALBA

Židikai. Valsčiaus viršaičio Petrulevičiaus pastangomis Jarutienei Liudai, gyvenančiai Šilių kaime, buvo suorganizuota talka pasėti daugiau žiemkenčių. Viršaitis davė pinigų, už kuriuos buvo nupirkta 75 kg. I ats. rugių "Petkus" ir 200 kg. zuperio, Juzumienė Veronika padovanojo 50 kg. kviečių ir 50 kg. rugių.

Žemę žiemkenčiams parengė savo arkliais Juzumienė Petronėlė ir Jarutis Jonas.

Nors Jarutienė Liuda turi apie 20 ha. žemės, bet dėl vyro netvarkingumo, apsileidimo su savo šešių vaikų šeima beveik neturi ko valgyti, kuo apsirengti, kur gyventi.

FOTOGRAFAS

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. tarpe Gates Ave. ir Chauncey St.
Tel.: Glenmore 5-6191

F. W. SHALINS
(SHALINSKAS)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Užsakykite "Laisvę" į Lietuvą

Lietuvos žmonės labai mėgo skaityti "Laisvę," bet Smetonos valdžia "Laisvės" neįsileisdavo. Dabartinė valdžia sukriušino cenzūros retežius ir "Laisvė" jau eina į Lietuvą. Užrašykite ją savo draugams ir giminėms. "Laisvės" kaina į Lietuvą $8.00 metams, $4.00 pusei metų. Antrašą, kam užrašote, prašome rašyti sekamai:

Vardas .....
Paštas .....
Gatvė ar kaimas .....
Apskritys .....

Prašome aiškiai įrašyti antrašą į čia paduotą blankutę ir prisiųsti kartu su mokestim "Laisvės" Administracijai, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

DIDIEJI "LAISVĖS"
PARENGIMAI
Prašome įsitėmyti šiuos dienraščio "Laisvės" Parengimus
BANKIETAS
Įvyks laike "Laisvės" bendrovės metinio suvažiavimo
Sausio 26 January
Pasamdyta dvi didelės salės, viena bankietui, kita šokiam.
CENTRAL PALACE
18 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.
GRAŽI KONCERTINĖ PROGRAMA
George Kazakevičiaus Orkestra Gros Šokiams
ĮŽANGA BANKIETUI $1.50
"LAISVĖS" BAZARAS 1941
Bus Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį
Vasario 14, 15 ir 16 Feb.
Prašome iš anksto pasirūpinti Bazarui dovanomis.
Laikrodininkas V. Kazlauskas pirmas davė bazarui dovaną — gražų laikrodį.
BUS CENTRAL PALACE
18 MANHATTAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Paskilbusią Knygą
PATARIMAI VYRAMS APIE LYTIES DALYKUS
Dar galit pas mane gaut
Tai turininga D-ro Robinsono knyga apie svarbiausius lyties veiksnius ir lytinę higieną.
Kaina buvo $2.00; dabar parduodu už $1.00
Reikalavimus adresuokit:
J. BARKUS
46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Valgykite MEDŲ
NELAUKITE
kol gausite slogas; valgykite medų, valgykite dabar, kad negauti slogų.
Valgykite Medų Vietoj Cukraus
Sako Dr. J. J. Kaškiaučius
Kaina 75c Kvorta
"Laisvėje" galite gauti tikrų bičių medaus už gana prieinamas kainas.
Kreipkitės į "Laisvės" ofisą ir apsirūpinkite su medum.

Smetonizmas Kelsis Iš Numirusių

Turiu garbės pranešti visiem tarybinės Lietuvos šalininkam, kad jūsų džiaugsmo dienos baigiamos suskaityti. Nesisvaidykite tuščiais žodžiais. Štai jum faktai: Pasižiūrėk čia Amerikoj į smetoniškai fašistinius ricierius. Jie toki smarkuoliai, kad bematant dangų su žeme sumaišys. Mat, kai žmonės pasišvenčia idejai, tai paprasti Tamošiai tampa didvyriais.

Štai ve Gabrielius Kybukas. Visai neseniai rodėsi, kad jam neteks prasimušt į gyvenimą. Bet dabar, matot, kas iš jo darosi: kaip krebsas lipa iš pintinės ir tiek. Jis pasiryžo neatsilikt nuo Grigaičio nei per colį.

Pijušui priseis gerokai paprakaituot, kad išlaikyt čempijonatą.

Štai va jum naujas filantropas. Kaip seniai svietas pažįsta Fortunatą Bagočių. Niekas negalėtų pasakyt, kad jis kada nors būtų paniekinęs pinigą. Dabar gi jis amžinai pasikeitė. Apsigavo tie, kurie manė, kad Fortunatas pasiliks gražiagauda iki mirties. Pas gerą žmogų ideja pirma visko. Jis jau dabar sutinka pasilikt visiškai be kelnių, kad tik išgelbėt iš pražuties fašizmą!

Paimkim Kleofą Jurgelionį, tą, pasak Grigaičio, "nudėvėtą pirštinę", kuris per metų metus gyvenimo audros buvo blaškomas, kaip sudžiuvęs lapas. O dabar Kleofas taip ūmai, lig vaiduoklis, iškilo virš visų. Tiesa, jau anais metais skaitant Jurgelionio išpažintį sapnininko autoriui Olševskiui, daugumas įžiūrėjo "genijų". Bet iki šiam laikui nebuvo degančio reikalo "talentui" pasireikšti. Dabar tegu gi kas bando susilygint su mūsų Kleofu! Jis turi garbės vadintis šunologijos profesorium, ateities "istorijos" autorium, prakalbininku ir daugybe kitokių malimalienių.

Bet paskutinis jo pasirodymas atgaivinime mirusių viršija visas iki šiol žinomas kvailystes. Tik pamislykit. Jau keliolika pakalenių tų vabalų seniai išmirė, kurie suvalgė Jurgelionio draugo Kolčako kūną, o jis vienu plunksnos pabraukimu pasiuntė Kolčaką japonus pliekti. Jeigu kunigai nepražiopsos šito stebūklo, pasidarys gražaus biznio.

Sulyginus dvidešimt metų su biskiu daugiau kaip pusmečiu, tai lietuviško fašizmo lavonas visiškai šviežias ir Jurgelionis gali tą pūvantį lavonėlį padaryt gyvu, kada tik panorės.

Sakau jum tikrą tiesą, fašizmo didvyrių skaičius augs be sustojimo.

Štai ve kunigėlis J. Balkūnas davatkom pirštu į dangų berodydamas, taip įsidrąsino, kad pralenkė ir geriausios veislės gaidį. Jis jaučia savyj tokią spėką, kad, vot rodos, viso svieto komunistus gali sumalt į dulkes. Abidvi kumščios tik švilpia ore, tik raižosi, rodosi, būtų tikras profesijonalas peštukas.

Na, o Domas Klinga, buvęs iš pupų nevaromas fašistukas. Tik susyk pasijuto pačioj padangėj ir atsirekomendavo, kad jis gali konkuruot su gabiausiu smetoniniu riezniku.

Darbuokitės, broliai, dangaus karalystė jums užtikrinta!

Vargšas tautos vadas! Jeigu jis būt laiku sužinojęs apie savo amerikinius patronus ir juos importavęs į Lietuvą, tai būt nereikėję apsivogus dumt iš tėvynės.

Kalbant apie pabėgusius šnipus ir žvalgybininkus, tai, mano nuomone, jie pašalpos neverti. Praganė velniai Smetoną ir dabar išbėgioję žliumbia, prašo pinigų. Guzo jiem. Geriau už tuos nikelius, ką sukolektavojam, čia vietinius didvyrius sušelpkime.

Ką gali žinot, atsitikime, jeigu Kleofas sukluptų ir nepajėgtų atgaivint smetonizmą, tai turėdami gerai organizuotą baltąją gvardiją, galėtum paskelbti bolševikiškai Lietuvai karą.

Paulius.

James F. Dewey, federalis tarpininkas, kalbasi su Michael F. Widman Jr. (dešinėj), direktoriumi Fordo organizavimo vajaus. Dewey buvo Darbo Dep-to paskirtas ištyrinėti unijos kaltinimus, kad Fordas pravarinėja darbininkus už nešiojimą United Automobile Workers (UAW) guzikučių.

DETROITO ŽINIOS

Iš Detroito Rašėjų Ratelio Veikimo

Ratelis tapo suorganizuotas pora metų atgal. Tikslas buvo, kad sutraukt į bendrą veikimą visus, kurie gali rašinėti žinias į mūsų progresyvius laikraščius, į "Vilnį" ir "Laisvę". Visi rašėjai susieidavo ir pasitardavo, kaip pasekmingiau užpildžius Detroito žinių skyrius korespondencijomis iš vietos lietuvių ir darbininkų veikimo abelnai. Po tokių susirinkimėlių Detroito žinių skyriai būdavo užpildyti įvairiais rašiniais. Skaitytojai visados mėgsta skaityti iš vietos žinias.

Bet tai buvo Ratelio Valdybos sunkus uždavinys, kaip rašėjus, kurie priklausė prie Ratelio, įtikinti, kad reikalinga dalyvauti tokiuose bendruose pasitarimo susirinkimuose. Buvo susirašiusių į šią korespondentų organizaciją apie 30 rašėjų ir pritarėjų, bet susirinkimus lankydavo maža dalis, o daug susirinkimų tik valdybos nariai dalyvaudavo. Tai ir veikimas negalėjo būti patenkintas. Bet vis viena ratelis atliko ir gerų uždavinių iš užsibrėžto tikslo. Buvo įsteigęs rašybos klausimais mokyklą, kuri buvo pasekmingai vedama, žurnalisto J. Jurginio per porą mėnesių. Mokytojui apleidus šią šalį, prisiėjo mokyklą likviduoti.

Taipgi Ratelis pajėgė surengti porą parengimų dėl sukėlimo finansų padengimui Ratelio lėšų. Ratelio iždė randasi pora desėtkų dolerių.

Gruodžio 8 d. Ratelis laikė susirinkimą, dalyvavo 7 nariai. Nekurie išsireiškė, kad Ratelis mažai veikia, bet jeigu nariai nekooperuoja, valdyba viena ne ką gali nuveikt.

Nekurių draugų nuomonė buvo Ratelį likviduoti.

Po visapusiško apkalbėjimo, didžiuma stojo, kad palaikyti Ratelį ant toliau. Ypač dabartiniu laikotarpiu Detroite yra daug įvairių įvykių darbininkų judėjime, kovose su išnaudotojais ir organizacijų veikime. O pažiūrėjus į mūsų dienraščių "Laisvės" ir "Vilnies" žinių skyrius, "Vilnyje" poros korespondentų užpildyta, žinių skyrius silpnokas, o "Laisvei" korespondentai sustojo visai rašę.

Dabar, einant vajams, korespondentai turėtų rašyti kuo daugiausiai. Tie mūsų dienraščiai "Laisvė" ir "Vilnis" yra taip turtingi gerais raštais iš pasaulio įvykių, iš Lietuvos korespondencijomis, kiekviename numeryje mūsų giminių bei pažįstamų aprašymai, kaip Lietuvos didžiuma žmonių džiaugias kraugerį Smetoną prašalinę. Taigi, neturėtų likti nė vienas, kuris gal skaityti, neužsirašant bile vieną šių dienraščių, "Laisvės" ar "Vilnies". Ratelio uždavinys užpildyt šiuos trūkumus, padaryti mūsų dienraščiuose Detroito žinių skyrius turtingais korespondencijomis iš Detroito apylinkės.

Ateinantiems metams Ratelis išsirinko naują valdybą. Pirmininku Antaną Gotautą, kuris stojo už palaikymą Ratelio.

Užrašų raštininku išrinktas mūsų senas veikėjas Juozas Gugas. Finans. rašt. jaunuolė Mildred Janonis, "Laisvės" ir "Vilnies" žinių skyriuj kalendoriaus vedėju išrinktas J. Alvinas.

Kalendoriaus vedėjui nutarė apmokėti išlaidas.

Taigi, visi rašėjai esate kviečiami kooperuoti su Ratelio valdyba, kad Ratelis suktųsi sklandžiai.

Bubliauskas.

Easton, Pa.

Streikas Lehigh Liejykloj

Gruodžio 20 dieną sustreikavo Lehigh Faundrės 240 darbininkų, kurie yra organizuoti į Local 2064, SWOC, po vadovyste CIO.

Gruodžio 23 dieną susirinkime susitaikyta su kompanija. Darbininkai laimėjo 15 nuošimčių algų pakėlimo.

Streiką paskelbė molderiai, kuomet kompanija buvo pasikėsinus jiem nukirst algas 20 nuoš. Molderiai gaudavo po 80c. į valandą, dabar gaus po 90c į valandą. O paprasti darbininkai — leiberiai gaudavo po 50c į valandą, dabar jiem pakėlė 5 nuoš., o po naujų metų dar pakels 10 nuoš.

Streikavo porą dieną, vieningai ir solidariškai, joks skebas negalėjo pralyst anei per kokį plyšį.

Ten dirba ir septyni ar gal aštuoni lietuviai.

Areštuotas Brooklyno Lietuvis

Pereitą savaitę ar gal dar anksčiau, atvažiavo į Eastoną tūlas Joseph Morrell. Kiek apsižiūrėjęs, jis užpuolė algų išmokėtoją su algom darbininkam Kraft Novelty Co. Buvo policijos suimtas ir ištirtas. Pasirodė, kad tai yra Juozas F. Stonkus iš Brooklyn, N. Y. Policija dabar veda apie jį tyrinėjimus. Vyrukui gręsia 20 metų sunkaus darbo daboklė.

Pasisaugokit Čigonų

Jau dvi savaitės kaip dvi čigonės, o trečias čigonas, zuja tai su juoda, tai su mėlyna sena auto, mašina po Eastoną ir apielinkę, prigaudinėdami ir apvogdami žmones. Ypač moteriškė, graži juodbruvė, apie 30 metų čigonka, labai gabiai apkrausto kišenius. Ji įsiviliojo į savo automobilių senį M. McClusky, 73 metų, kad patikrinus jo sveikatą. Čigonka "aktindama" kaipo "daktaras," atsegusi apsiaustą, nagais barškino jam per krūtinę, pakol išbarškinusi iš senuko kišenės $220.

Vėliaus tokiu pat būdu apvogė antrą senuką, N. Piscitello, 70 metų, ištraukė jam $60. Nuo J. Miller už pabūrimą laimės iškaulino $5. Pora kitų vyrų parodė čigonkai špygą. Įtartina, kad jos pavogė daktaro H. M. Reiter iš koridoriaus apsiaustą vertės $39. Visi nukentėjusieji skundėsi Dėdės Samo sargam, kurie anksčiau ar vėliau sučiups tuos palaidūnus vagilius čigonus, nežiūrint, kaip gudriai jie dabar nesislapstytų.

V. J. Stankus.

Nuo Red. Dėl rašymo žodžio "trys" žiūrėkite pereito šeštadienio "L." "Klausimų ir Atsakymų" skyriuje platesnį paaiškinimą.

Rochester, N. Y.

Iš LDP Kliubo Metinio Susirinkimo

Lietuvių Draugiškas ir Politiškas Kliubas laikė metinį susirinkimą 13 d. gruodžio m., Gedimino salėj. Narių dalyvavo gana skaitlingai. Susirinkimas tęsės geroj tvarkoj. Smagu yra dalyvauti susirinkime, kuomet nariai nejieško kokių nors užmetimų vieni prieš kitus, o diskusuoja dalykus draugiškai ir mandagiai.

Protokolų rašt. S. Kiaurakis raportavo, kad J. Yurkštas sirgo dvi savaites ir jau pasveiko.

Buvo perstatytas ir įrašytas į kliubą Petras Dirsė.

Išrinkta valdyba 1941 metams. Pirm. P. Bugailiškis, 1120 North St.; vice-pirm. G. Švedas, 113 Thomas St.; fin. rašt. J. Miller, 8 Ludwig Prk.; protokolų rašt. S. Kiaurakis, 14 S. Union St.; iždi. J. Druseika, 50 Dayton St.; prot. fin. rašt. P. Baronas, 4 St. Jacob St.; iždo globėjai: J. Andruskevičius, 55 Laser St. ir P. Žirgulis, 2 Boston St.; maršalka A. Valecka, 30 Kelly St.

Koresp. **J. Baronas.**

LICENSES

NOTICE is hereby given that License No. RL 15414 has been issued to the undersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 221 Wyckoff Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

JOHN TELLIAN
221 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

MINERSVILLE, PA.

ALDLD 14 kp. rengia vakarienę ir šokius, įvyks 31 d. gruodžio (Dec.), bus Piliečių Kliubo salėje, 3rd ir kampas South Sts. Gera orkestra gros šokiams, vakarienė bus duodama 10 val. vakare.

Šis bankietas yra rengiamas užbaigimui senų metų ir sulaukimui naujų. Taigi pasilinksminimas — šokiai tęsis iki vėlai naktį. Prašome išanksto įsigyti bilietus. — Užkvietia Rengimo Komisija. (304-306)

MONTELLO, MASS.

Bankietas su didele iškilme pasitikimui Naujų Metų. Rengia Lietuvių Tautiško Namo Draugovė, savoje apatinėje salėje, N. Main ir Vine Sts. Įvyks 31 d. gruodžio (Dec.), prasidės 7 val. vakare, bus turkių vakarienė ir gera muzika šokiams, geri gėrimai ir valgiai. Įžanga 75c. (304-306)

MINERSVILLE, PA.

ALDLD 14 kp. rengia vakarienę ir šokius, įvyks 31 d. gruodžio (Dec.) bus Piliečių Kliubo salėje, 3rd ir kampas South Sts. Gera orkestra gros šokiams, vakarienė bus duodama 8-tą val. vakare.

Šis bankietas yra rengiamas užbaigimui senų metų ir sulaukimui naujų. Taigi pasilinksminimas — šokiai tęsis iki vėlai naktį. Prašome išanksto įsigyti bilietus. — Užkviečia Rengimo Komisija. (305-307)

BINGHAMTON, N. Y.

Prof. Vytauto Bacevičiaus koncertas įvyks 10 d. sausio (Jan.), bus Lietuvių salėje, 315-17 Clinton St. Prasidės 8-tą val. vakare, įžanga su taksais 55 c. asmeniui.

Kiekvienas lietuvis, kiekvienas muziką mylintis žmogus privalo būti šiame koncerte ir išgirsti šį aukštą menininką, kompozitorių Bacevičių skambinant pianą. (305-307)

HUDSON, MASS.

ALDLD 103 kp. metinis susirinkimas įvyks 3 d. sausio, H. L. P. Kiubo salėje, prasidės 8 val. vakare. Visus narius kviečiame dalyvauti šiame susirinkime, nes turime daug reikalų aptarti. Bus išduoti valdybos raportai už pereitus metus iš darbuotės ir bus rinkimai naujos valdybos ateinantiem metam.

Kurie nėsate užsimokėję duoklių už 1940 m., malonėkite užsimokėti. Taipgi atsiveskite naujų narių į kuopą. — Jaskevičius, sekr. (306-307)

"If selected I promise to serve you faithfully" THE PRESIDENT by BULOVA

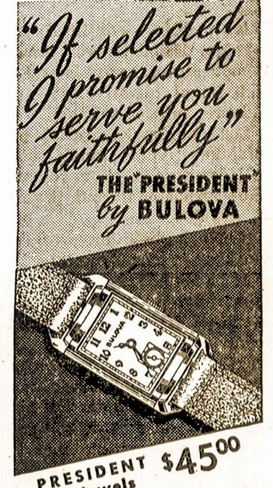

PRESIDENT $45.00 21 Jewels

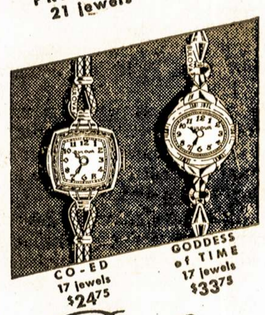

CO-ED 17 Jewels $24.75

GODDESS of TIME 17 Jewels $33.75

Bulova

ROBERT LIPTON
Jeweler : : Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą.

Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St.—Brooklyn — "Laisvės" Name

GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI

Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai

ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAK.

Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 4-6971 Inside Phone EVergreen 4-6485

FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT

Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.

SPECIAL RATES PER WEEK

LAIDIES' DAYS
Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents

GENTS' DAYS
Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senviečiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Naujieji Metai su Gerais Draugais

Sulaukus Naujų Metų, kiekvienas nori pasilinksminti. Kam metai buvo geresni ar bent vidutiniai, tas nori pasidžiaugti, kam buvo sunkūs ar liūdni — nori užsimiršti, mylimų draugų būryje susiraminti.

Tą žinodamos, organizacijos rengia savo nariams ir draugams pramogas, sueigas. Aido Choras yra viena iš tų organizacijų, jau nuo seno supratusių reikalą ruošt Naujų Metų sutiktuves, kurios įvyksta kas metai jau nuo vos atmenamų laikų. Seniau rengdavo bankietus, bet sunkmečiam atėjus jie pastebėjo, kad bankietai ne visiems yra išgalimi, kad ne vienas gerų draugų, su jais kartu veikęs per ištisus metus, turi liktis Naujų Metų laukti vienas tik dėl neišteklius. Dėlto choras dabar kas metai sutikt Naujiems Metams ruošia šokių vakarą, jį padabindamas dainomis, jam parūpindamas gerų vaišių, ir jam padarydamas įžangą tokia, dėl kurios niekas neturėtų liktis už durų. Aido vakarai visada būdavo sekmingi. Aidas tikisi, jog ir šiemet turės puikias Naujų Metų sutiktuves.

Tradicinis Aido Choro sutikt Naujiems Metams vakaras įvyks gruodžio 31-mą, "Laisvės" salėj, 419 Lorimer St., Brooklyne. Šokiams gries jaunimo mėgiamoji Geo. Kazakevičiaus Orkestra. Norinti pasivaišinti, čia ras gerų užkandžių ir gėrimų. Įžanga tik 40 centų.

Visi - visos yra kviečiami pradėt metus su Aidu.

G. N.

Tropiški Augalai Žydi Botaniškam Darže

Jeigu jums, kaip man ir visiems iš "ano pasaulio" atėjusiems be aukso piliečiams prisieina pragyventi žiema tokiame pusiau žiemių poliuje, kaip, sakysim, New Yorko mieste, nemačius tropikų, tai nors valandžiukę galime pagyventi tropišku gyvenimu Brooklyno Botaniškam darže, kur yra tropiškų augalų konservatorija.

Tropiški augalai dabar žydi, o kiti vaisius mezga ir brandina. Čia yra gražus rinkinys raudonai, kaip kraujas, žydinčių poinsettijų — kalėdinių gėlių, kurios pražysta prieš Kalėdas ir tęsia iki vėlybo pavasario.

Pirmu kartu per eilę metų čia auginamas čokolado medis užmezgęs ankštis. Čia nokina vaisius ir kavos medis, taipgi yra cukrinių nendrių, ir kitų augmenų.

Žolynų lankymo valandos paprastomis dienomis būna nuo 10 ryto lig 4 po piet, o sekmadieniais nuo 2 lig 4 po piet.

M.

Lietuvių Liaudies Teatro Maršrūtai

Lietuvių Liaudies Teatras, po vadovyste Aldonos Šertvietytės, turi gero pasisekimo su šio sezono dviem komedijom —"Aš Numiriau" ir "Kurčias Žentas". Brooklyne vaidinimas gerai pavyko meniškai ir materiališkai. Žmonių buvo daug.

Antras vaidinimas gerai pavyko, ypač prie skaitlingos publikos, New Haven, Conn. Tai buvo gruodžio 8 d. Turime pakvietimus į Patersoną ir Cliffside, N. J. Bet kol kas rengėjai ten dar nepasiskyrė dienas, kada ten reikės vaidinti. Reikėtų biskį pasiskubinti su pasirinkimu dienų.

Na, o kaip mano elizabethiečiai? Ten irgi labai tiktų šios dvi komedijos. Pagalvokite? Prie to, Lietuvių Liaudies Teatras turi ruoštis prie kitų veikalų. Taigi, šių dviejų komedijų vaidinimą nemanoma labai ilgai nutęsti. Tai reiškia, kurios organizacijos nepasiskubins duoti pakvietimus, vėliau jų kvietimai nebus galima išpildyti.

Vienas iš tolimiausių pakvietimų yra į Philadelphiją. Lietuvių Liaudies Teatras sutiko važiuoti ir ten. Dabar eilė pačių philadelphiečių. Nuvažiavimas į Philadelphiją padarys lėšų, bet jei jūs ten gerai padirbėsite, tai bus geros pasekmės.

Už Brooklyno vaidinimo sekmingumą Lietuvių Liaudies Teatro komitetas išreiškia padėką visiems, kurie padėjo parengimą padaryti sekmingu. Mūsų vaidintojai ne tik vaidino, bet ir darbavosi, kad pasisektų vaidinimas — jie dirbo vaidinimo skelbime ir platinime bilietų. Daugiausia bilietų išpardavė Anastazija Buknienė, Petras Grabauskas. Taip pat pardavė gerai A. Šertvietytė, Stakovas, Gužas ir kiti.

Didelis ačiu dienraščiui "Laisvei" už jos suteiktą vietą gerai išgarsinti mūsų vaidinimą ir publikai, kuri įvertina Lietuvių Liaudies Teatro pastangas ir skaitlingai atsilankė.

V. Bovinas, L.L.T. Pirm.

Gražiai Paminėta Keturi Karžygiai

Gruodžio 27-tos vakarą, Lietuvių Am. Piliečių Kliubo salėj, Brooklyne, įspūdingai paminėta kraugerio Smetonos sušaudyti keturi Lietuvos liaudies sūnūs ir vadai — Požėla, Greifenbergeris, Giedris ir Čiornis.

Pirmuoju programoj vakaro vedėjas J. Gasiūnas iššaukė svečią čelistą R. Hofmeklerį, kuris, akompanuojant Aido Choro vedėjai Aldonai Žilinskaitei, žavingai sugriežė visiem suprantamas ir mylimas melodijas: "Užkankintas sunkiojoj belaisvėj," Šimkaus "Lopšinę" ir kur "Bakužė Samanota." Nuaidėjo salėj širdingi sveikinimai žymiam artistui, kuris ir sužavėjo ir kartu nustebino ne vieną. Nustebino dėlto, kad nedaugelis lietuvių yra girdėję tuo instrumentu griežiant tikrą artistą. Tūli buvo įsivaizdinę, kad iš to instrumento negalima esą tikėtis sielą užgaunančios muzikos.

Čelistas Hofmekleris, vilnietis, tik prieš porą metų yra atvykęs iš Lietuvos. Arčiau susipažinę, be abejo, mes jį dar girdėsime savo žymesniuose koncertuose.

Apie keturis sušaudytus kalbėjo R. Mizara. Jis glaudžioj kalboj nurodė, kaip Smetonos režimas, smurtu nuvertęs Lietuvos liaudies išrinktą valdžią ir užgrobęs galią, kad pateisinti savo smurtą, melagingai paskelbė, būk tie keturi ruošė bolševistinį perversmą, ir juos sušaudė. Atžymėjo, kaip tie keturi eidami myriop mums linkėjo **daug dirbti ir laimėti.** Lietuvoj, sakė kalbėtojas, išsipildė jų vienatinis troškimas, už kurį jie kovojo, už kurį jie galvą padėjo — darbo liaudis laimėjo. Išsilaisvinusi liaudis šiemet pirmu kartu laisvai ir iškilmingai apvaikščioja savo didvyrių mirties sukaktį.

Sekė pertrauka, kurioj pirmininkas paprašė aukų vakaro lėšoms padengti ir tolimesniam apšvietos darbui. Surinkta virš $30.

Antru kalbėjo Juozas Sakalauskas, jaunas Amerikos lietuvis, tačiau jau daug paaukojęs kovoje prieš fašizmą, gynime liaudiškos Ispanijos buvęs sunkiai sužeistas. Jis trumpai prisiminė keturis sušaudytus, o didžiumą savo kalbos skyrė aiškinti, dėlko šis karas, pareikšdamas, kad pradedant naujus metus mes turime daugiau budėti, daugiau darbuotis, kad išsaugot mūs šalį nuo karo, kad padėt kariaujančių šalių žmonėms priverst savo valdžias paliaut kariavus.

Aido Choras, pribuvęs savo praktikų pertraukoj, vadovaujant Aldonai Žilinskaitei, gyvai ir gražiai sudainavo kelias liaudies dainas.

Choro atsilankymo proga, vakaro pirmininkas priminė publikai, jog šis organizacijoms ir abelnai visuomenei gražiai patarnaujas choras ruošia Naujų Metų sutiktuves gruodžio 31-mos vakarą, "Laisvės" salėj, prašydamas Naujuos Metuus savo atsilankymu patarnauti chorui taip, kaip choras patarnauja visuomenei per visus metus. Gera pastaba.

Paskiausiu kalbėjo A. Bimba. Jo kalba daugiausia sukosi apie Tarybų Lietuvos jau pravestas svarbias reformas, kuriomis jau dabar daug pagerintas darbininkų, biednųjų valstiečių ir darbo inteligentijos gyvenimas ir užtikrinta didelis buvio pagerėjimas ateityje. Jis taip pat aiškiai atsakė į Smetonos ir Hitlerio pakalikų čionai Amerikoje skleidžiamus šmeižtus prieš Tarybinę Lietuvą.

Publika protarpiais turėjo ir linksmo juoko, o pasakojant apie Tubelienės "vargus" gavus nuo Smetonos dvarą, ir jos apgailestavimą Lietuvos žmonių, būk dabartinė valdžia prievarta jiems liepus imti žemę, kurios jie be galo nenorėję, iššaukė publikoj juokų iki ašarų. Mat, A. Bimba pats buvo nuėjęs išklausyti ponios Tubelienės ir kitų ponų kalbų, tad į jas atsakymas buvo tiesioginis ir publikai labai aiškus.

Publikos buvo pilna Pil. Kliubo salė. Parduota literatūros. Taipgi su V. Bacevičium susipažinti bankieto rengėjai (gruodžio 29-tai) sakėsi pardavę dikčiai bilietų.

Vardai aukojusių apšvietos darbui bus paskelbti ryt' dienos laidoj.

Rep.

Tris Laivus Pervedė Kariškai Tarnybai

Buvęs prekinis ir dalinai keleivinis laivas Exochorda ir dvi luksusinės buržujų jaktos perkrikštyta ir pervesta karinio laivyno žinion gruodžio 27-tos rytą įvykusiose ceremonijose Brooklyno Navy Yarde.

Jaktos, viena buvusi Vanderbilt'o, sakoma, kainavusi $750,000 pabudavoti, o kita buvusi Seaman'o. Jaktos būsiančios naudojamos pajūrio sargybai, o prekinis — vežiot laivynui reikmenis.

Mokins Darbininkiško Žurnalizmo

Darbininkų Mokykla skelbia specialį kursą mokint darbininkiško žurnalizmo. Harry Raymond, paskilbęs laikraštininkas, kuris jau nuo 1931 m. reporteriauja "Daily Workeriui" iš City Hall veiklos, mokytojaus tai klasei. Klasė prasidės sausio 13-tą.

Registracija žurnalizmo klasei, kaip ir šimtui kitų klasių, vedama mokyklos raštinėj, Room 301, 35 E. 12th St., N. Y.

Darbininkiškasis žurnalizmas yra be galo svarbu darbininkų spaudos korespondentams ir šiaip organizacijų korespondentams ir veikėjams. Parašyti ką nors, kas nieko nepaliečia ir nieko nepasako, bile kas gali. Bet aprašyti politinių grupių bei organizacijų veiklą, su kurfomis esi pats surištas, prieš kurias už kiekvieną žodį esi atsakomingas, yra darbas reikalaujantis žinojimo, planingumo ir takto. Kam galima, ypač jauniems žmonėms, reikėtų pasimokinti. Tai būtų naudinga patiems asmeniškai, organizacijoms ir spaudai.

L. K. N.

Ragina Rendauninkus Organizuotis

East Side Rendauninkų Lygos susirinkime buvo nuodugniai diskusuota rendauninkų problemos. O padėtis, anot Helenos Appel, Lygos pirmininkės, reikalauja, kad "rendauninkai organizuotųsi ir organizuotųsi greit, arba neužilgo nebebus butams projektų, bus kylančios rendos ir visos nelaimės, kurios seka su butų stoka ir pabrangimu, kaip ligos ir mirtys dėl nesveikų, nesanitariškų, nesaugių gyvenimo sąlygų."

Rendauninkų organizacija primena, kad stambiųjų nuosavybių savininkų konferencijoj, įvykusioj lapkričio 13-tą, Philadelphijoj, buvo nutarta visai sulaikyt federalės valdžios gyvenamų namų statyba, ir kad valdžios atstovas Charles F. Palmer pamatiniai su tuo sutiko.

Appel sako, kad "tai reiškia rendauninkams pasilikimą laužynėse ir aukštesnes rendas už senus namus, reiškia panaikinimą rendas kontroliuojančių įstatymų."

Pabaliavojus Važiavimas Lėšavo $105

Mrs. Mary Neville, 50 m., už įsigėrus vairavimą teisme nubausta užsimokėti $100, o už įlenkimą geležinės tvoros miestui $5. Dar atėmė ir leidimą vairuoti automobilių.

Pil. Kliubo Bankiete Bus ir Šokiai

Jau buvo minėta, kad Liet. Am. Piliečių Kliubas ruošia Naujų Metų sutiktuvių bankietą su gera vakariene ir gėrimais. Bankietui bilietas yra $1.50. Prie to dar reikia priminti, jog bus ir šokiai, į kuriuos gali ateiti ir nedalyvaujanti bankiete, užsimokėdami šokiam įžangos 35c. Gries J. Tamas-Tamašausko orkestra.

Bankietas ir šokiai bus kliubo nuosavose svetainėse, 280 Union Ave., Brooklyne. Bankietas apatinėj salėj, o šokiai viršutinėj.

A. Velička.

CIO Unijos Laimėjo Dvejus Rinkimus

Polak's Frutal Works, 36-14 35th St., Long Island City, vienbalsiai nusitarė būti atstovaujami per Chemical, Drug and Cosmetic Workers Lokalo 12165-to, CIO.

Baer Brothers, 438 W. 37th St., N. Y., ofisų darbininkų balsavimuose didžiuma balsų pasisakyta už United Office and Professional Workers Lokalą 16-tą, irgi CIO.

Abieji balsavimai pravesti Nacionalės Darbo Santykių Tarybos priežiūroj.

Lankėsi "Laisvėje"

Pereitą savaitę lankėsi "Laisvėj" elizabethietis Antanas Stripeika, dienraščio vajininkas, sužiūrėti vajaus pasekmes ir, žinoma, netuščiomis, bet vežinas daugiau prenumeratų, ir darbų spaustuvei. Šiemet d. Stripeika nekandidatavo į vajaus čampionus, bet darbavosi su d. K. Čiurliu, bayonniečiu.

A. Stripeika labai patenkintas savo šeimos padėtimi Lietuvoj. Naujosios Lietuvos priešai skelbia, būk inteligentija bėganti iš Lietuvos. Tačiau iš d. Stripeikos inteligentiškos šeimos ne tik niekas nesiruošia iš Lietuvos bėgti, bet kiekviename laiške kviečia ir jį sugrįžti. Drg. Stripeika sako, kad jokiam doram žmogui nebuvo reikalo bėgti iš Lietuvos paskui Smetoną.

New Yorko miesto užsiregistravę 958,000 ateivių.

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirandavoja puikūs 5 kambariai, moderniškai įruoštame name. Tik antras namas nuo kampo. Randa žema. Prašome kreiptis: 1112 Blake Ave., arti Montocke Ave., Brooklyn, N. Y. (306-307)

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau apsivedimui vaikino arba našlio ne jaunesnio 45 metų katras mylėtų linksmą ir blaivų gyvenimą.—Uršulė Krause, 221 George Ave., Brooklyn, N. Y. (304-306)

EVergreen 4-0072 SLocum 6-1422

DR. ISAAC COHN
AUSŲ, NOSIES, IR GERKLĖS
SPECIALISTAS
GYDO IR DARO OPERACIJAS

286 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 11 iki 1 dienom
Nuo 5 iki 7 vakarais
Sekmadieniais nuo 11 iki 1

265 NEW YORK AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 9 iki 11 rytais
Ir sulyg susitarimo.

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Įdomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakvot arba savaitiniai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE
409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PLATINTOJAI GEROS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 4-9508

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

West Haven Beer & Ales, Inc.
Distributors of
- Fox Head Lager, & 400 Beer
- Stanton Lager, Ales, Porter
- R & H Beer, Ales, & Porter
- Mule Head & Stock Ale
- Krueger Lager, Ale & Porter
- Imported Stouts & Ales

Greitas ir patenkinantis patarnavimas. Pristatome į vietą visokiems parengimams, bizniams ir pokiliams.
98 N. 7th St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 7-5471 EV. 7-5472

AIDO CHORO ŠOKIAI
Sulaukimui Naujų Metų Aido Choras Rengia
ŠOKIŲ VAKARĄ
Įvyks Antradienio Vakare
December 31 Gruodžio
Pradžia 7:30 val. vakare
"LAISVĖS" SALĖJE
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.
Šokiam Gros Geo. Kazakevičiaus Orkestra
ĮŽANGA 40c ASMENIUI
Aido Choras širdingai kviečia Brooklyno lietuvius į savo parengimą, linksmai sulaukti Naujų Metų.
Komisija.